

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ

Кафедра: менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра
на тему: «ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
(НА МАТЕРІАЛАХ АТ «КРЕДОБАНК»)»

Виконала: студентка магістратури за
спеціальністю
072 Фінанси, банківська справа та
страхування
Лемешова К.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник: д.е.н, професор
Синчак В.П.

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та
ініціали)

Рецензент: керівник департаменту
лізингу АТ «Кредобанк»
Марченкова В.В.

(науковий ступінь, вчене звання,
прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ І ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
1.1 Сутність фінансового лізингу й його місце в банківській діяльності.....	6
1.2 Організаційно-правове забезпечення фінансового лізингу в банківській діяльності.....	12
РОЗДІЛ 2. СТАН ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
2.1 Аналіз фінансових лізингових операцій в досліджуваному банку	17
2.2 Оцінка ефективності фінансового лізингу в діяльності банку.....	26
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
3.1 Основні чинники стримування розвитку фінансового лізингу в діяльності банку.....	38
3.2 Розробка і обґрунтування заходів із удосконалення фінансових лізингових операцій в банківській діяльності.....	45
ВИСНОВКИ.....	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	57
ДОДАТКИ.....	64

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах становлення та розвитку економіки країни, фінансовий лізинг набуває особливої значимості як інструмент корпоративного інвестування та фінансування. Актуальність розвитку фінансового лізингу в Україні зумовлено нестачею ресурсів для модернізації матеріально-технічної бази підприємств і організацій. Більшість суб'єктів господарювання, не маючи достатньо власного капіталу, потребують оновлення основних засобів. Оскільки, ні на застарілому обладнанні, ні на зношеній техніці, неможливо випускати конкурентоспроможну продукцію, а зношені основні засоби не можуть бути предметом застави для отримання кредиту. Тому питання розвитку фінансового лізингу в Україні, наразі перебувають у центрі уваги, оскільки на вдосконалення лізингового ринку впливає ряд суттєвих чинників, серед яких: недосконала законодавча база ; відтермінування від дилера; низький рівень фінансової грамотності серед клієнтів; бюрократичні підходи до оцінки лізингових клієнтів; оптимізація доходів підприємств; дефіцит фінансування в національній валюті; низький рівень доходів фізичних осіб та розвитку економіки в цілому; подвійне оподаткування у разі перепродажу обладнання, яке було вилучене; нестабільна економічна та політична ситуація в Україні.

У процесі кредитування банки стикаються з низкою проблем безпеки, надійності і прибутковості своєї діяльності. Виходячи з цього, одним із основних завдань комерційного банку є пошук перспективних форм кредитування для фінансування бізнес-одиниць. Тому основною метою банківської справи є розширення спектру послуг, що надаються банком, а також організація виведення процесу кредитування на новий рівень. Лізинг, як форма кредитування майна, може стати альтернативною формою вирішення проблем для банків. Діяльність банків на ринку лізингового бізнесу потребує особливої уваги, оскільки перед економікою виникає ряд

складних проблем, які вимагають глибоких досліджень, детального аналізу та практичних рішень.

Вагомий вклад у вивченні та дослідженні лізингу внесли велика кількість вітчизняних науковців: Морозова А.М., Савлук М.І., Поліщук А.І., Грідіна Г, Туцька Т.І, Юркевич О.М., Рощина Н.В., Макалюк І.В., Дученко М.М., Хома Л., Краковська А., Борисюк І.О., Барташук К.А., Зайцев В.О., Ковальчук К.Ф., Ратошнюк І.В., Смородинський В.С., Золковер А.О. та ін.

Мета роботи полягає у дослідженні фінансових лізингових операцій банків України та визначені проблемних питань і напрямків активізації діяльності банків у лізинговому бізнесі.

Для досягнення мети в роботі виконано наступні завдання:

- проаналізувати сутність фінансового лізингу та його місце в банківській діяльності;
- розглянути організаційно-правове забезпечення фінансового лізингу в банківській діяльності;
- проаналізувати структуру та динаміку змін фінансових лізингових операцій в АТ «КредоБанк»;
- оцінити ефективність фінансових лізингових операцій, що проводилися банком за останні 5 років;
- визначити чинники, що стримують розвиток фінансового лізингу в банківській діяльності;
- запропонувати рекомендації щодо удосконалення та активізації діяльності банку у лізинговому бізнесі.

Об'єктом дослідження є фінансові відносини у механізмі фінансового лізингу в банківській діяльності.

Предметом дослідження є теоретичні й організаційні засади та практичні аспекти фінансового лізингу в банківській діяльності.

Методи дослідження. Для досягнення мети у роботі використано методи дослідження теоретичного рівня: економічної теорії, соціальних досліджень, метод порівнянь та математичного аналізу.

Практична значущість одержаних результатів полягає у можливості використання розроблених заходів щодо удосконалення та активізації фінансового лізингу у діяльності банку. Дані рекомендації сприятимуть розширенню структури фінансових лізингових операцій, а також прискоренню процесів, пов'язаних з затвердження банком лізингових запитів.

За темою магістерської роботи було взято участь в V Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегічні напрями соціально-економічного розвитку держави в умовах глобалізації» (м. Хмельницький, 21-22 січня 2022 року).

Відповідно до мети та завдань дослідження робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. У даній роботі визначено сутність та предмет лізингу, охарактеризовано місце лізингу в банківській діяльності, розглянуто завдання та особливості здійснення лізингових операцій в банківській діяльності. Також надається загальна характеристика стану банківського сектору на ринку лізингових послуг в Україні, визначено основні чинники впливу на лізингову діяльність АТ «КредоБанк» та запропоновано заходи, щодо вдосконалення розвитку лізингових операцій в банку. Загальний обсяг роботи складає 72 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ І ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Сутність фінансового лізингу його місце в банківській діяльності

В сучасних умовах глобалізаційних процесів, що відбуваються у нашій державі, постало важливе питання покращення сталого розвитку економіки за рахунок підвищення конкурентоспроможності банківської системи, а також банківського сектора загалом. Недостатність прямих інвестицій останнім часом змушує нас звертатися до інших форм капіталовкладень.

Банківська система відіграє важливе значення, для розвитку економіки будь-якої країни, оскільки вона є основним джерелом наявності позикових ресурсів. Банківська діяльність включає в себе традиційні та нетрадиційні банківські послуги.

Традиційні банківські операції можна поділити на 3 типи, такі як: кредитні операції; депозитні операції; касово-розрахункові операції.

До нетрадиційні банківські послуг можна віднести операції з надання в користування сейфів, операції з дорогоцінними металами, лізинг, фінансовий інжиніринг, факторинг, інформаційні, консалтингові, консультаційні, трастові, гарантійні послуги тощо. Серед них особливий інтерес для України представляє лізинг [1, 229 -230 с.].

Лізинг є нетрадиційно формою кредиту та методом фінансування, тому розглянемо його більш детально.

Лізинг – це фінансово-підприємницька діяльність, яка є спрямованою на інвестування фінансових коштів та полягає у наданні лізингодавцем на визначений строк користування лізингоодержувачу майна, яке є власністю лізингодавця за умови сплати лізингоодержувачем розрахованих за періодами лізингових платежів [2]. Також лізинг можна розглядати як своєрідний вид інвестиційної діяльності, котрий полягає в отриманні лізингоотримувачем, за встановленою оплатою, на певний

термінкористування предметів лізингу, відповідно до діючого законодавства. Проте, відповідно до терміну дії договору –у лізингодавця залишаються права власності на предмети, які передано у користування лізингоодержувачу. Тому, можна вважати, що лізинг – це довгострокова оренда машин, устаткування, техніки тощо. Лізинг дозволяє промисловим, комерційним, транспортним та іншим підприємствам отримувати широкий спектр основних засобів від комерційних банків і конкретних лізингових компаній для довгострокового використання [1, 231 -232 с.].

Зміст лізингу з економічної точки зору, полягає в тому, що передача майна в тимчасове користування встановлює комплекс майнових відносин, що збирають певну кількість документів: договір лізингу, договір купівлі-продажу, договір позики, або інші угоди. Проте основою лізингу залишається передача обладнання в тимчасове користування, роль купівлі-продажу, чи позики сприяє здійсненню всієї операції та на кінцевому етапі забезпечує реалізацію всього комплексу майнових відносин [1, 233 с.].

Наразі існує два тлумачення лізингової природи:

- З одного боку, можна характеризувати як вкладення ресурсів в основний капітал на зворотних засадах, що за своєю суттю лізинг більше зберігає сутність кредитних операцій та відповідає кредитним відносинам.
- З іншого боку, лізинг за формою схожий з інвестиційним інвестуванням, оскільки лізингодавець і позичальник оперують капіталом в продуктових одиницях, тобто основою лізингової угоди, можна вважати фінансові, або кредитні операції.

Лізингодавець надає лізингоодержувачеві лізингову послугу: він купує обладнання у власність за певну вартість та повністю відшкодовує її наприкінці терміну дії договору, за рахунок періодичних внесків лізингоодержувача. Виходячи з цього, лізинг можна розглядати, як одну з

форм кредитних надходжень, яка є альтернативою звичайному банківському кредиту [4].

Лізинг, за інституційними ознаками, є товарним кредитом в основні фонди, оскільки передача господарського майна у тимчасове користування, здійснюється на умовах платності, зворотності та терміновості. Але в той же час між механізмами лізингування та кредитування існують певні відмінності. Порівняльна характеристика збіжного та відмінного продемонстрована у табл. А.1 (див. Додаток А).

Предметом лізингу може виступати неспоживна майнова річ, яка визначається за індивідуальними ознаками та відповідно до законодавства відноситься до основних фондів [2].

Земельні ділянки, одиниці підприємства та їх філії (дільниці, цехи тощо), тобто відокремлені структурні підрозділи, а також природні об'єкти – не можуть виступати предметами лізингу [3].

У порядку, відповідного до ЗУ «Про фінансовий лізинг» – основні засоби, що перебувають в державній чи комунальній власностях, можуть бути передані у лізинг, якщо до них не застосовується заборона передачі в володіння або користування [2].

У звичайній лізинговій угоді беруть участь тільки три суб'єкти підприємницької діяльності: лізингодавець, тобто власник предмета договору лізингу, лізингоодержувач (користувач предмета лізингу), постачальник (продавець, або виробник) [4].

Предметом лізингу може виступати будь-яке майно, яке відноситься до основних засобів та є у вільному обігу на ринку, а також ним можуть бути і нематеріальні активи. Предмети лізингу поділяються на нерухоме майно (будівельні споруди, нерухомість, свердловини, споруди виробничого призначення та ін.) та рухоме майно (сільськогосподарська та будівельна техніка, автотранспорт, засоби зв'язку, промислове, медичне та ІТ-обладнання тощо) [3].

Відповідно до рівня рентабельності та окупності майна лізинг поділяють на фінансовий і оперативний.

Оперативний лізинг — це короткострокові орендні відносини, за яких лізингодавець купує та утримує майно, для передачі його в оренду, вартість якого не покривається лізинговими платежами протягом одного періоду договору [1, 234 с.].

Фінансовий лізинг — це основний різновид лізингових операцій, за яких засоби виробництва передаються у лізинг на тривалий термін, наближений до терміну амортизації, з можливим у майбутньому викупом позичальником майна, що лізингується [1, 234 с.]. За умовами договору фінансового лізингу, лізингодавець зобов'язаний придбати у власність необхідний лізингоодержувачу предмет у постачальника та передати її у користування на визначений строк не менше одного року лізингоодержувачу за встановлену плату [4].

Охарактеризуємо спільне та відмінне між процесами надання оперативного та фінансового лізингу (див. Табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Порівняння оперативного та фінансового лізингу

Фінансовий лізинг	Оперативний лізинг
Передача майна в лізинг є об'єктом оподаткування ПДВ.	Передача майна в лізинг не є об'єктом оподаткування ПДВ.
Передача предмету договору в лізинг для цілей оподаткування прирівнюється до його продажу, а для позичальника – до придбання.	Передача предмету договору в лізинг не змінює податкових зобов'язань з податку на прибуток лізингодавця та лізингоодержувача.
Лізинговий платіж складається з компенсації частини вартості лізингового майна, відсотків та комісій. ПДВ від повної вартості в момент передачі потрапляє до	100% лізингових платежів відноситься до складу податкових витрат, а ПДВ, який нараховується на них – до податкового кредиту.

податкового кредиту. Відсотки та комісії не є об'єктом оподаткування ПДВ.	
Право власності на майно може переходити до лізингодержувача разом з сплатою кінцевого лізингового платежу (якщо про це зазначено в договорі).	Після закінчення терміну договору лізингу майно повертається до орендодавця.

*Примітка: складено автором на основі джерела [6].

На українському ринку найбільш поширеними є послуги фінансового лізингу. Це пояснюється низьким рівнем матеріально-технічної забезпеченості українських виробників. Тому на даному етапі вони зацікавлені отримати майно у власність для подальшого використання. Оперативний лізинг в Україні пропонується здебільшого корпоративним клієнтам для задоволення потреб у володінні легковими автомобілями. Він не підлягає ліцензуванню, спеціальному регулюванню, не має спеціалізованої звітності, тому важко визначити обсяг його послуг [7].

Послуги фінансового лізингу можуть надавати банки та інші небанківські установи, внесені до відповідного реєстру, який веде Нацкомфінпслуг. Лізингова діяльність банків здійснюється на підставі ліцензії Національного банку України. За словами члена Нацкомфінпслуг О. Залетова: «Отримання ліцензії на надання послуг фінансового лізингу для небанківських фінансових компанії не є надто складним процесом. Це займає близько десяти робочих днів, а вартість ліцензії становить менше 100 дол. США. Тому, отримання ліцензії не дає повної гарантії лізингодержувачу, що компанія є законною, авторитетною або надійною» [8].

Розвиток та становлення банківської системи України сприяє універсалізації банківської справи, розширенню та розвитку переліку операцій та послуг, які може надавати сучасний комерційний банк. Серед послуг банку розрізняють суто банківські традиційні (депозитні, кредитні,

розрахункові банківські операції) та нетрадиційні фінансові послуги (лізинг, факторинг та ін.) [4]. Фінансовий лізинг як альтернатива банківському кредитуванню продовжує активно розвиватися в Україні та є прибутковим ринком, тому банки бачать в цьому потенціал та перспективи. У лізинговому бізнесі банки відіграють важливу роль, запроваджуючи свої власні програми фінансового лізингу [6].

На сьогоднішній день, в Україні більшу частину на ринку займають лізингові компанії, ніж самі банки. Проте банки мають пріоритетність над лізинговими компаніями, оскільки зростання обсягів надання лізингу у таких компаніях обмежено наявністю і вартістю коштів для фінансування. Це свідчить про те, що банки мають більшу можливість активізуватися на лізинговому ринку, тому що вони управляють постійним джерелом власних ресурсів та не потребують фінансування, на відміну від лізингових компаній.

Кількість банків, які надають послуги фінансового лізингу із особистих балансів, зростає вже два роки. Розвитку банківського фінансового лізингу сприяють стримані темпи класичного кредитування і посилення нормативних вимог надання кредитів. Головні «козири» банків – фінансова стабільність, наявність ресурсів і комплексні банківські послуги для клієнтів [8].

Лізинг часто користується попитом серед юридичних осіб, малого та середнього бізнесу, оскільки він має низку переваг перед кредитуванням і є вигіднішим для обох сторін договору одночасно. Протягом всього терміну дії лізингового договору право власності на предмет лізингу залишається у лізингодавця і переходить до клієнта лише після повної виплати. Це значно знижує ризики таких операцій в порівнянні з банківськими продуктами [7].

Оскільки право власності на предмет лізингу переходить лізингоодержувачу тільки після сплати всіх лізингових платежів, рівень ризику лізингової діяльності знижений для лізингодавця у порівнянні з ризиковістю інших фінансових послуг. Це захищає лізингодавця, дає йому можливість не висувати високих вимог щодо застави або гарантії сплати

лізингових платежів, у більшості випадках для суб'єктів МСБ це збільшує ймовірність отримати необхідне фінансування.

У випадках несплати або прострочення терміну вчасних виплат лізингових платежів, у банку є право конфіскувати предмет лізингу, без повернення лізингового авансу, а також передати вилучене майно повторно у лізинг [6].

Фінансові лізингові операції в діяльності комерційних банків відіграють особливого значення, надають впевненості в матеріальному забезпеченні, оскільки лізингодавець зберігає за собою право на власність предмета лізингу до самого закінчення лізингового договору. Посилення прав банку в процедурах стягнення забезпечень, в результаті призводить до якісного покращання кредиту та сприяє збільшенню якості інвестиційних проектів. Окрім цього, участь банківських установ як суб'єктів лізингового бізнесу надає можливість банкам розширити кількості фінансових операцій, встановити дійсний контроль за використанням та розподілом коштів банку, підвищити якість обслуговування клієнтів, а також збільшити їх кількість, зміцнити рівень зв'язків та встановити нові вигідні партнерські відносини з позичальниками.

1.2 Організаційно-правове забезпечення фінансового лізингу в банківській діяльності

У перші роки після отримання Україною незалежності в країні сформувався великий попит на лізингові послуги, він був зумовлений масштабними перетвореннями в економіці країни, а саме: технічним переоснащенням сільськогосподарської та транспортної галузей, структурними перетвореннями в економіці, приватизацією державних підприємств, розвитком малого та середнього бізнесу.

Активна зацікавленість банками лізинговою діяльністю була розпочата в 1996 році. Більшість з них зіткнулись із великою кількістю випадків неповернення позичок, які були видані раніше, тому банки почали здійснювати пошуки нових форм фінансування клієнтів. Для того, щоб збільшити довіру позичальників, банки зосередили свою увагу на лізинговій діяльності, яка є більш забезпеченою та менш ризиковою для банків. Окрім цього, на той момент лізинг вирішував проблему реструктуризації застарілих боргів методом передачі в лізинг майна, яке було конфісковано, як заставу у кредитах, які не повернули. В умовах неплатоспроможності підприємства, які є виробниками обладнання намагалися за допомогою лізингу вирішити проблему по збільшенню обсягів продажу особистої продукції [13].

Банківські лізингові операції в Україні регулюються: Національним банком України, Цивільним кодексом України (ст.806-809), Господарським кодексом України (ст. 263, 292, 339-351), Податковим кодексом України (ст. 14, 20, 87, 92, 140), Законом України «Про фінансовий лізинг» № 1381-IV від 16.01.2004 року та Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та Закон України "Про банки і банківську діяльність".

Рис. 1.1 – Схема нормативно-правове забезпечення фінансового лізингу в банківській діяльності

*Примітка: складено автором на основі джерела [15].

Поняття лізингу як підприємницької діяльності, а також істотні умови, права та обов'язки сторін, котрі передбачаються в договорі лізингу, зазначені

в Господарському Кодексі України (від 16.01.2003 № 436-IV) та Цивільному Кодексі України (від 18.04.2020 № 553-IX).

На ринку фінансових послуг, державне нормативно-правове регулювання та нагляд банківської лізингової діяльності здійснює Національний банк України згідно з ЗУ «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»[12].

Всі основні організаційні та правові засади фінансового лізингу в Україні, що відповідають міжнародно-правовим стандартам цієї сфери прописано в ЗУ «Про фінансовий лізинг». Цей закон регулює всі відносини, які виникають в межах фінансового лізингу та визначає фінансовий лізинг як вид цивільно-правових відносин, які формуються із договору фінансового лізингу. Згідно з договором фінансового лізингу лізингодавець зобов'язаний придбати у власність певне майно у продавця та передати у користування лізингоодержувачу у користування на платній основі та на термін не менше одного року[2].

Відповідно до ст. 4 ЗУ «Про фінансовий лізинг», учасниками договору лізингу можуть виступати: лізингодавець – це переважно юридична особа, котра передає своє право власності та користування об'єктом лізингу лізингоодержувачеві. Проте, право надавати лізингові операції також мають і банки згідно із ст. 47 ЗУ «Про банки та банківську діяльність» від 20.03.2001 р. [2].

Відповідно до положень ЦК України лізинг є одним із видів договору оренди, за цим документом орендар (тобто лізингодавець) зобов'язується передати наймачеві (лізингоодержувачу) річ у користування на платній основі та на певний строк (відповідно до ч. 1 ст. 759 ЦК України) [9].

Нормативи Господарського кодексу України встановлюють законодавчо-правовий режим лізингу як виду підприємницької (господарської) діяльності відповідно до норм глави 30 розділу VI та

визначаються особливості регулювання майнових відносин суб'єктів господарювання (ч. 2 ст. 4 ГК України) [10].

Основними проблемами у сфері регулювання фінансового лізингу в банківській діяльності є відмінності у підходах регулювання лізингу щодо господарсько-правового та цивільно-правового права. Цивільний кодекс України регулює фінансовий лізинг, як вид зобов'язуваних договірних відносин щодо надання майна у тимчасове користування та зазначає особистий майновий характер. Господарським кодексом України встановлено регулювання комплексу лізингових відносин, як виду господарської діяльності та в цілому охоплює внутрішньогосподарські, організаційно-господарські та господарсько-виробничі відносини [10].

Зміст Цивільного кодексу України не налічує статті про право власності на предмет договору лізингу та не зазначає можливі наслідки визнання договору недійсним. Тобто, мається на увазі, що предмет договору лізингу є у власності лізингодавця, але у випадках переходу права від лізингодавця до іншої особи, то відповідно всі права та обов'язки лізингодавця також переходитимуть до нового власника предмету лізингу [9].

Лізингові операції також регулюються Податковим Кодексом України, останні зміни до якого були прийняті Верховною Радою України 29 грудня 2019 року, а саме про вдосконалення процедури фінансової реструктуризації та оподаткування операцій фінансового лізингу. Дані зміни врегульовують втрати ПДВ лізингодавця при вилученні предмету лізингу [11].

Не менш важливими факторами впливу держави на ринок лізингу є економічні фактори, що діють на ринок лізингу через встановлення певного режиму оподаткування лізингових операцій. Розвиток лізингу у високо розвинутих країнах був зумовлений наданням державою істотних податкових пільг учасникам лізингових відносин на певних етапах становлення, оскільки

законодавство повинно не лише регулювати, а й визначати основні засади державної підтримки відносин, які виникають між суб'єктами лізингу.

Закон України про фінансовий лізинг від 2004 року має багато прогалин, відповідно це призводить до великої кількості судових спорів, де лізингодавці не захищені в своїх правах. На даний момент в законі не передбачені штрафи за надання недостовірної інформації для укладання договорів фінансового лізингу, порушення правил користування лізинговим майном, перехід права власності та інше. Враховуючи, що Закон України «Про фінансовий лізинг» застарілий та потребував удосконалення, 4 лютого 2021 року Верховна Рада України розглянула та прийняла у першому читанні законопроект №1111, про наступне [14]:

- державне регулювання лізингу в банківській діяльності та нагляд за всіма учасниками лізингового ринку здійснює Національний банк України;
- оновлений закон наразі узагальнює всі розбіжності пов'язані з тлумаченням сутності визначення фінансового лізингу, яке застосовується у багатьох законодавчих актах;
- документ чітко встановлює визначення договору фінансового лізингу;
- виокремлює посилені вимоги щодо захищеності прав споживачів фінансового лізингу;
- врегульовує порядок переходу права власності на предмет договору в кінці терміну дії договору до лізингоодержувача та ін.

Серед нововведень до ЗУ «Про фінансовий лізинг» варто виділити дозвіл на можливість передавати предмети лізингу у суборенду, тобто у сублізинг. Новий закон значно дозволить банківському сектору та всім фінансовим посередникам розширити використання лізингу, як альтернативного методу довгострокового фінансування об'єктів нерухомості, транспорту, техніки, ІТ та медичного обладнання.

РОЗДІЛ 2. СТАН ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1 Аналіз фінансових лізингових операцій в досліджуваному банку

В сучасних умовах, розвиток економіки та підтримування конкурентного, стабільного стану країни, в значній мірі залежить від банківської діяльності. Становлення та розвиток банківської системи України сприяє подальшій універсалізації банківської справи, розвитку та розширенню кола операцій та послуг, які може виконувати сучасний комерційний банк. Серед банківських послуг розрізняють суто банківські – традиційні (депозитні, кредитні, розрахункові банківські операції) та нетрадиційні фінансові послуги (лізинг, факторинг та інші). Фінансовий лізинг як альтернатива банківському кредитуванню продовжує активно розвиватися в Україні та є прибутковим ринком, тому банки бачать в цьому потенціал та перспективи.

У лізинговому бізнесі банки відіграють важливу роль, запроваджуючи свої власні програми фінансового лізингу [15]. Лізинг часто користується попитом серед юридичних осіб, малого та середнього бізнесу, оскільки він має низку переваг перед кредитуванням і є вигіднішим для обох сторін договору одночасно. Протягом всього терміну дії лізингового договору право власності на предмет лізингу залишається у лізингодавця і переходить до клієнта лише після повної виплати. Це значно знижує ризики таких операцій в порівнянні з банківськими продуктами [16, 3 с.].

Пріоритетними галузями АТ «КредоБанк» для фінансування є: колісний транспорт, сільськогосподарська техніка та обладнання, а також непересувна спецтехніка. Лізинговий портфель банку з кожним роком збільшується завдяки таким факторам як: надійні та постійні джерела фінансування, особливо у національній валюті, успішна синхронізація внутрішніх бізнес-процесів та співпраця із постачальниками (дилерами) предметів лізингу і страховими компаніями [19].

На українському ринку переважно надаються послуги фінансового лізингу. Це пояснюється низьким рівнем матеріально-технічної бази українських виробників. Тому на даному етапі вони зацікавлені отримати майно у власність для подальшого використання. Оперативний лізинг в Україні пропонується здебільшого корпоративним клієнтам для задоволення потреб у володінні легковими автомобілями. Він не підлягає ліцензуванню, спеціальному регулюванню, не має спеціалізованої звітності, тому важко визначити обсяг його послуг [16, 5-7 с.].

Оскільки право власності на предмет лізингу переходить лізингоодержувачу тільки після сплати всіх лізингових платежів, рівень ризику лізингової діяльності знижений для лізингодавця у порівнянні з ризиковістю інших фінансових послуг. Це захищає лізингодавця, дає можливість не висувати жорстких вимог щодо застави або гарантії, і у багатьох випадках для суб'єктів МСБ це збільшує можливість отримання необхідного фінансування [2]. У разі несплати або прострочення терміну вчасних виплат лізингових платежів, банк має право вилучити предмет лізингу, без повернення лізингового авансу та перепродати чи передати повторно у лізинг вилучене майно .

АТ «КредоБанк» розпочало активну лізингову діяльність з 2017 року та пропонує послуги фінансового лізингу для різних категорій клієнтів: фізичним особам, фізичним особам-підприємцям, корпоративним клієнтам та МСБ [19].

За результатами діяльності АТ «КредоБанк» у 2020 році частка клієнтів МСБ та ФОП становить 60%, тоді як частка корпоративних клієнтів – 36% і тільки 4% - це частка фізичних осіб, які скористалися послугами автолізингу (див.рис.2.1).

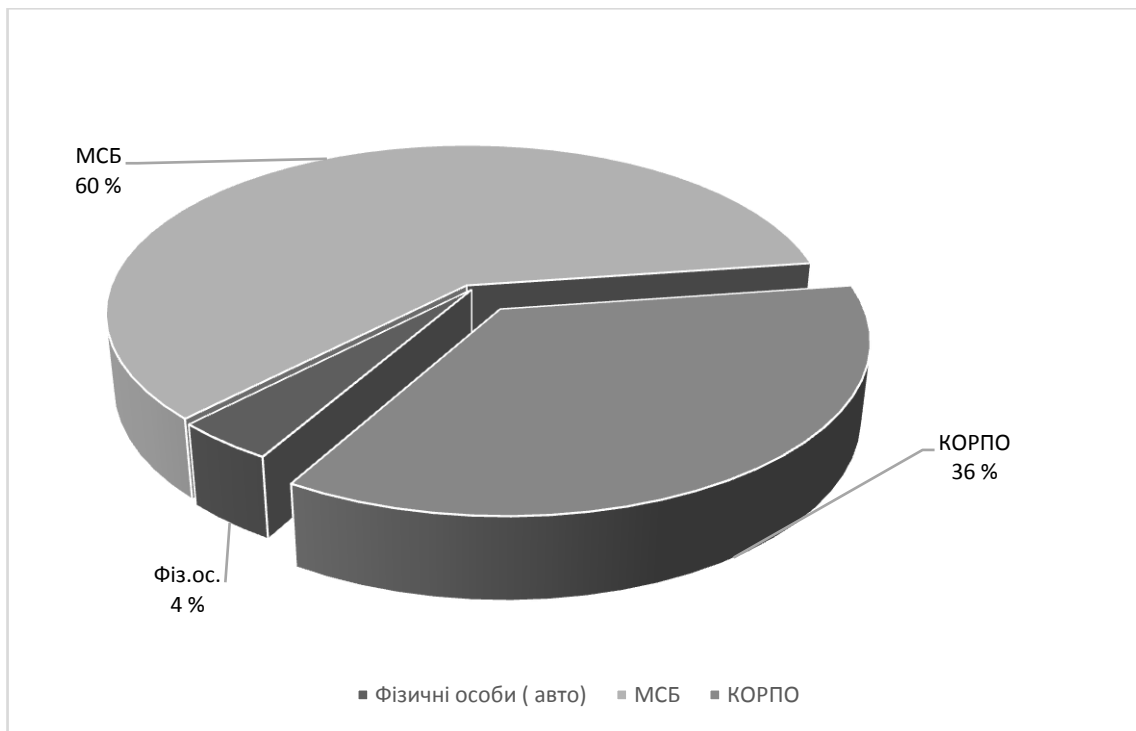

Рис. 2.1 – Структура продажу лізингу за сегментом клієнта на кінець 2020 р., %

*Примітка: складено автором на основі джерела [19].

Фінансовий лізинг особливо привабливий тим, що позичальникові не потрібно витратити час і сили на безпосереднє придбання, а також страхування, реєстрацію, налаштування та інші нюанси пов'язані з предметами лізингу. Тобто клієнт після підписання договору фінансового лізингу сплачує лише авансовий платіж та одноразову комісію та отримує вже повністю готовий до експлуатації предмет лізингу. Усі початкові витрати на реєстрацію, страхування тощо додані до кінцевої вартості лізингу і клієнт компенсує їх поступово при сплаті щомісячних лізингових платежів [2].

В асортименті пропозицій даного банку представлений широкий перелік програм лізингового фінансування. Так, клієнтам доступне фінансування на придбання: особистого та комерційного транспорту, спецтехніки, вантажного транспорту, сільськогосподарської техніки та обладнання.

АТ «КредоБанк» для розрахунку ставки фінансового лізингу використовує метод «факт/360» та 2 схеми погашення лізингових платежів:

класична та ануїтет. Величина ставки лізингової маржі залежить від певних чинників: строку дії договору лізингу; форми і умов платежу; величини банківського процента за кредит; типу і стану об'єкта лізингу; системи оподаткування; амортизаційної політики; платоспроможності клієнта; стану кон'юнктури та тенденцій ринку тощо [16].

Юридичні особи та фізичні особи-підприємці зацікавлені у розширенні своєї діяльності та модернізації виробничих фондів, тому часто користуються послугами фінансового лізингу на придбання основних засобів для розвитку свого бізнесу – легкові та вантажні автомобілі, напівпричепи, сільськогосподарську техніку, спецтехніку та обладнання. Фізичним особам пропонується фінансовий лізинг на легкові та комерційні автомобілі для власних та бізнесових потреб. АТ «КредоБанк» пропонує зручний спосіб покупки автомобіля, повний комплекс послуг з придбання, реєстрації та страхування на вигідних умовах (див.табл.2.6).

АТ «КредоБанк» співпрацює з усіма автосалонами в Україні, що дає можливість придбати в лізинг автомобілі відомих марок з мінімальними витратами часу. Обслуговування клієнтів здійснюється безпосередньо в автосалоні менеджером банку або у відділенні банку [16].

Таблиця 2.1 – Умови фінансового лізингу в «Кредо Авто Лізинг» та плата для фізичних осіб

Показники	Умови та плата за лізинг, %
Відсоткова ставка	26% річних (фіксована на весь термін)
Валюта	UAH
Комісія за видачу	від 3,00% до 15,00% (включає компенсацію витрат Банку на реєстрацію транспортного засобу та комісію)
Погашення лізингу	щомісячно згідно з встановленим графіком (класичним чи ануїтетним)
Мінімальний авансовий платіж	від 20% від вартості
Щомісячна комісія	0,55% (компенсація оплачених Банком витрат на страхування)

Джерело: [19].

Фізичним особам-підприємцям пропонується фінансовий лізинг на легкові та комерційні автомобілі для власних та бізнесових потреб, а також на технічну техніку (див. Табл.2.2).

Таблиця 2.2 – Умови КредоТехЛізингу для фізичних осіб-підприємців

Термін фінансування	до 72 місяців
Відсоткова ставка	25,5% річних (фіксована на весь термін)
Валюта	UAH
Комісія за видачу	від 2,5% до 6% (включає компенсацію витрат Банку на реєстрацію транспортного засобу та комісію)
Погашення лізингу	щомісячно згідно з встановленим графіком (класичним чи ануїтетним)
Мінімальний авансовий платіж	від 30%
Щомісячна комісія	0,15% (компенсація оплачених Банком витрат на страхування)

Джерело: [19].

В рамках даних продуктів АТ «КредоБанк» пропонує надання фінансового лізингу за привабливими умовами для отримання нових та вживаних транспортних засобів (автомобільної техніки) категорії С1, D1, BE, C1E, CE, D1E, DE (в т. ч. прицепи та причіпне). Також АТ «Кредобанк» пропонує для фізичних осіб-підприємців умови фінансового лізингу на с/г техніку, спецтехніку та вантажний колісний автотранспорт, більш детально про умови (див. Додаток Б).

Клієнти малого та середнього бізнесу, корпоративного сегменту задля розвитку своєї діяльності купують у фінансовий лізинг основні засоби і окрім вже описаних переваг фінансового лізингу отримують ряд переваг бухгалтерського обліку та оподаткування: амортизація предмету лізингу здійснюється на балансі клієнта; всі відсотки та комісії по лізингу відносяться до валових витрат, зменшуючи базу оподаткування; клієнт отримує податковий кредит на загальну суму предмета лізингу в момент його

прийняття від лізингодавця; відсотки і комісія у складі лізингового платежу не є об'єктом оподаткування.

Таблиця 2.3 Умови фінансового лізингу для юридичних осіб та для фізичних осіб-підприємців

Предмет лізингу	Нова сільськогосподарська техніка, причіпне/навісне обладнання, будівельна техніка, вантажні транспортні засоби, вживана техніка.
Авансовий платіж	Від 20%
Валюта фінансування	Гривня
Термін фінансування	Від 12 до 72 місяців
Графік платежів	Ануїтет, класичний, сезонний, індивідуальний
Процентна ставка	Фіксована або змінювана (в залежності від вибору клієнта)
Одноразова комісія	1,5 від вартості предмета лізингу
Щомісячна комісія	Від 0,1% до 0,2% від вартості предмета лізингу в залежності від типу предмету (компенсація оплачених Банком витрат на страхування)

Джерело: [19].

Залежно від предмету лізингу, суми початкового внеску та терміну фінансування річна процентна ставка для юридичних осіб та для фізичних осіб-підприємців може становити від 8 до 16%. Усі платежі здійснюються виключно у національній валюті, тобто сума заборгованості захищена від коливання курсу іноземних валют. Завдяки партнерським програмам, процентна ставка для клієнта може бути суттєво знижена [19].

АТ «КредоБанк» активно співпрацює з клієнтами в аграрній сфері, а саме передає у фінансовий лізинг найбільше самохідної с/г техніки (тракторів, комбайнів, обприскувачів) та навісного с/г обладнання (сівалки, дискові борони та інше ґрунтообробне обладнання), менше легкового транспорту (Див. Додаток Б).

За статистикою Асоціації «Українського Об'єднання Лізингодавців», найчастіше лізингом користуються підприємства сільського господарства та

юридичні особи. Станом на 01.01.2021 р., обсяг продаж легкових автомобілів становив 5165 млн. грн. або 29,3% від загального лізингового портфеля, самосхідна с/г техніка – 4955 млн.грн., або 28,1%, також сюди можемо віднести причіпне с/г обладнання – 500 млн.грн., або 2,8%. Транспортна галузь також активно використовує лізинг: вантажні авто 3029 млн. грн., або 17,2%, залізничні вагони – 2757 млн.грн., або 15,7 % лізингового портфеля. Низький відсоток лізингового портфелю становлять: обладнання – 659 млн.грн. (3,7%), спецтехніка – 484 млн.грн. та нерухомість – лише 72 млн.грн. [21].

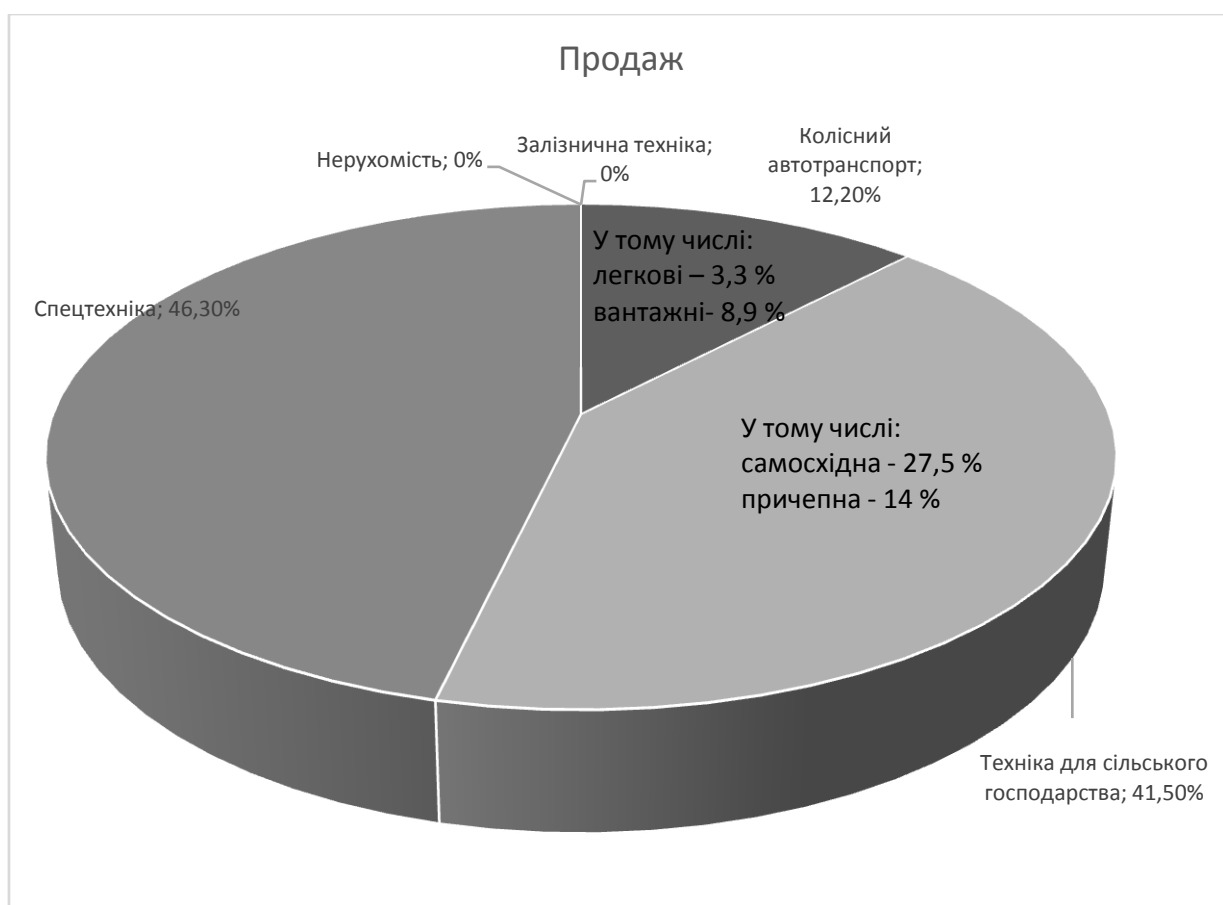

Рис. 2.2 – Структура продажу лізингових активів АТ «КредоБанк» за об'єктами станом на 3 кв..2021 р. млн.грн*.

*Примітка. Складено автором на основі джерел [19].

Станом на 1 кв. 2021 р., обсяг продаж спецтехніки у АТ «КредоБанк» становив 470,1 млн. грн. або 46,3% від загального лізингового портфеля банку, техніка для сільського господарства – 421,3 млн.грн., або 41,5%, також сюди можемо віднести самослідну техніку – 179,5 млн.грн., або 27,5% та

навісне (причіпне) с/г обладнання – 141,8 млн.грн., або 14%. Лізинг колісного автотранспорту також активно користується попитом у АТ «КредоБанк». На даний момент обсяг проданого транспорту становить 124,6 млн. грн., або 12,2%, у тому числі: легкові авто – 33,2 млн. грн., або 33,%, а вантажні авто 91,4 млн. грн., або 8,9% лізингового портфеля. Низький відсоток лізингового портфелю становлять: залізничні вагони, нерухомість, ІТ та медичне обладнання, оскільки більша частина клієнтів банку зорієнтовані на с/г техніку та транспорт.(див. Рис. 2.2).

Розглянемо більш детально динаміку змін у структурі фінансових лізингових операцій АТ «КредоБанк» за 2019-2021 рр. (див.Додаток В)

Таблиця 2.4. – Динаміка змін у структурі фінансових лізингових операцій АТ «КредоБанк» за 2019-2021 рр.

Стаття	2019-2020		2020-3 кв.2021		2019-3 кв.2021	
	Абсолют. приріст	% приріст	Абсолют. приріст	% приріст	Абсолют. приріст	% приріст
Колісний автотранспорт:	21	22,65%	10,9	9,59%	31,9	34,41%
а) легкові авто, мото, вантажні авто до 3,5т. (кат.А,В)	-16,3	-33,20%	0,4	1,22%	-15,9	-32,38%
б) вантажні більше3,5т, тягачі, причепа, напівпричепа, автобуси (всі інші категорії - С, D, Е і т.д.)	37,4	85,78%	10,4	12,84%	47,8	109,63%
Спецтехніка (дорожньо-будівельна, не на базі колісних транспортних засобів)	282,9	506,08%	131,3	38,75%	414,2	740,97%

Техніка для сільського господарства:	-27,1	-6,15%	8	1,94%	-19,1	-4,34%
а) самохідна (трактор (всі, незалежно від цільового призначення), комбайн, обприскувач)	-47,5	-14,79%	5,9	2,16%	-41,6	-12,96%
б) навісна, причепна	20,4	17,10%	2,1	1,50%	22,5	18,86%
Всього лізингових активів	276,8	46,99%	150,2	17,35%	427	72,50%

*Примітка. Складено автором на основі джерел [19].

За аналізований період техніки для сільського господарства було передано на 19,1 млн.грн. – це менше, ніж за попередні періоди, проте у 2021 році спостерігається позитивна динаміка та збільшення проданої с/г техніки майже на 2%. Частка с/г техніки в лізинговому портфелі АТ «КредоБанк» надалі залишається найбільшою. Варто відзначити значний обсяг зростання фінансування спецтехніки (екскаваторів, навантажувачів, техніки для будівництва доріг), у 2021 році було передано таких активів на суму 470,1 млн.грн., що в 6 разів перевищує показник 2019 року. Таке стрімке зростання попиту на спецтехніку у лізинг пов'язане з активним будівництвом та ремонтом доріг в Україні та привабливими умовами фінансування завдяки партнерським програмам АТ «КредоБанк», виробників та дилерів спецтехніки [19].

АТ «КредоБанк» активно розвиває лізингові операції та задовольняє потреби в основному клієнтів малого та середнього бізнесу, а також частково корпоративний сегмент на купівлю дороговартісної техніки для сільського господарства та спецтехніки, але в банку мало розвинутий лізинг легкових та вантажних автомобілів, в той час як ці напрямки лізингу займають майже половину всієї частини лізингового ринку в Україні. За даними Асоціації «Українського об'єднання лізингодавців» у 2021 році ринок легкових та

вантажних авто становить 46%. Проте АТ «КредоБанк» лідирує серед лізингодавців спецтехніки, де його частка фінансування становить 70% лізингового ринку .

2.2 Оцінка ефективності фінансового лізингу в діяльності банку

Лізингові послуги, які пропонує АТ «КредоБанк» є досить вигідними для клієнтів, особливо для малого та середнього бізнесу, невеликих підприємств та фізичних осіб-підприємців. Про це свідчать не тільки заявлені банком умови, але і результати його діяльності в лізинговому напрямку

У 2020 році АТ «КредоБанк» наростив обсяг нового бізнесу відносно відповідного періоду минулого року, було продано в лізинг активів на 68% більше, ніж у 2019 році. АТ «КредоБанк» у 2020 році передав у фінансовий лізинг предметів лізингу на загальну суму вартості активів 866 млн.грн, в той час, як у 2019 році цей показник становив 589 млн. грн[19]

Кількість укладених договорів фінансового лізингу у 2020 році також збільшилась і становить 373 договори, тоді як за попередній період було укладено 304 договори лізингу [21].

Таблиця 2.5 – Показники лізингової діяльності АТ «КредоБанк»
за 2019-2020 рр.

Обсяг лізингового портфелю в 2020 році	718 млн . грн.
Кількість діючих договорів лізингу станом на 01.01.2021	681 шт.
Обсяг нового бізнесу в 2020 році	866 млн. грн.
Кількість укладених договорів лізингу в 2020 році	373 шт.
Обсяг нового бізнесу в 2019 році	589 млн. грн.

Кількість укладених договорів лізингу в 2019 році	304 шт.
---	---------

Джерело: [21].

Проаналізуємо лізинговий портфель всіх операторів, які надають послуги фінансового лізингу та визначимо місце АТ «КредоБанк» на даному ринку.

За даними Асоціації «Українського Об'єднання Лізингодавців» до основних фінансових установ, які надають послуги фінансового лізингу, належать: ОТП Лізинг, Група ТАС, AVIS Україна, Кредобанк, Альфа-лізинг Україна, ПУМБ, ВФС Україна, Адванс-Лізинг, Ілта, Райффайзен Лізинг Аваль, BEST ЛІЗИНГ та Теком-Лізинг. З них лише АТ «Кредобанк», АТ «ПУМБ», АТ «ТАСКОМБАНК» та АТ «Укргазбанк» є банками [21].

ОТП- лізинг та Група ТАС, яка включає в себе УЛФ-Фінанс та АТ "ТАСКОМБАНК", є основними оператори на ринку лізингу в Україні, які мають найбільшу частку лізингового портфелю 62% (ОТП-лізинг 51%, Група ТАС 11%). Третю та четверту позицію займають AVIS Україна (5%) та АТ «КредоБанк» (майже 5%). В п'ятірку основних операторів лізингового ринку ввійшов Укргазбанк, з часткою лізингового портфелю – 4%. (див.рис.2.3).

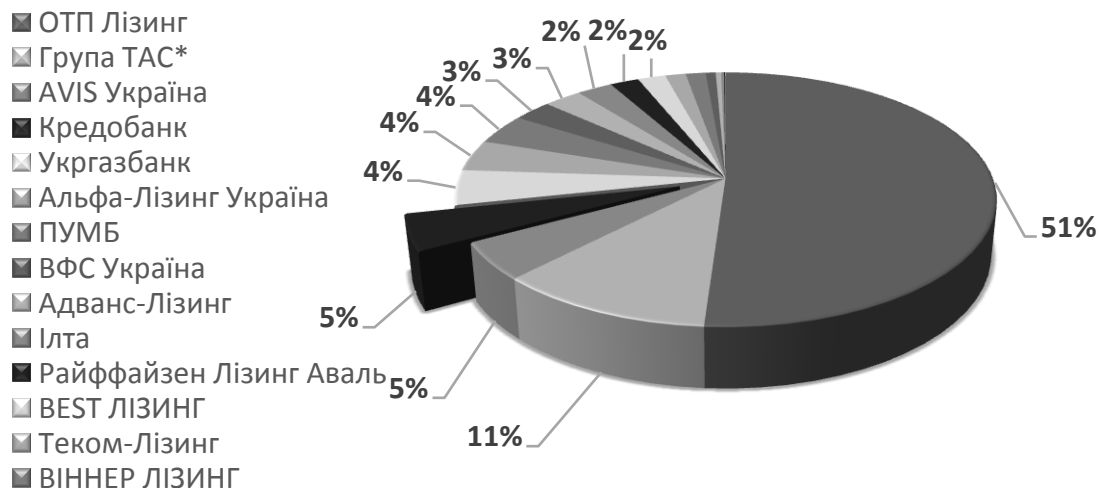

Рис.2.3. Основні оператори лізингового ринку станом на 01.01.2021 р, %

*Примітка. Складено автором на основі джерел [21].

У грошових вимірах портфель лізингової компанії ОТП- лізинг становить – 8 018 млн. грн., Групи ТАС – 1 762 млн. грн., де УЛФ-Фінанс – 974,9 млн. грн та АТ "ТАСКОМБАНК" - 786,88 млн. грн. На третьому місці знаходиться компанія AVIS Україна з лізинговим портфелем 751 млн. грн., на четвертому АТ «КредоБанк» – 718 млн. грн. та на п'ятому АТ «Укргазбанк» з лізинговим портфелем у 698 млн. грн. (див.рис.2.4)

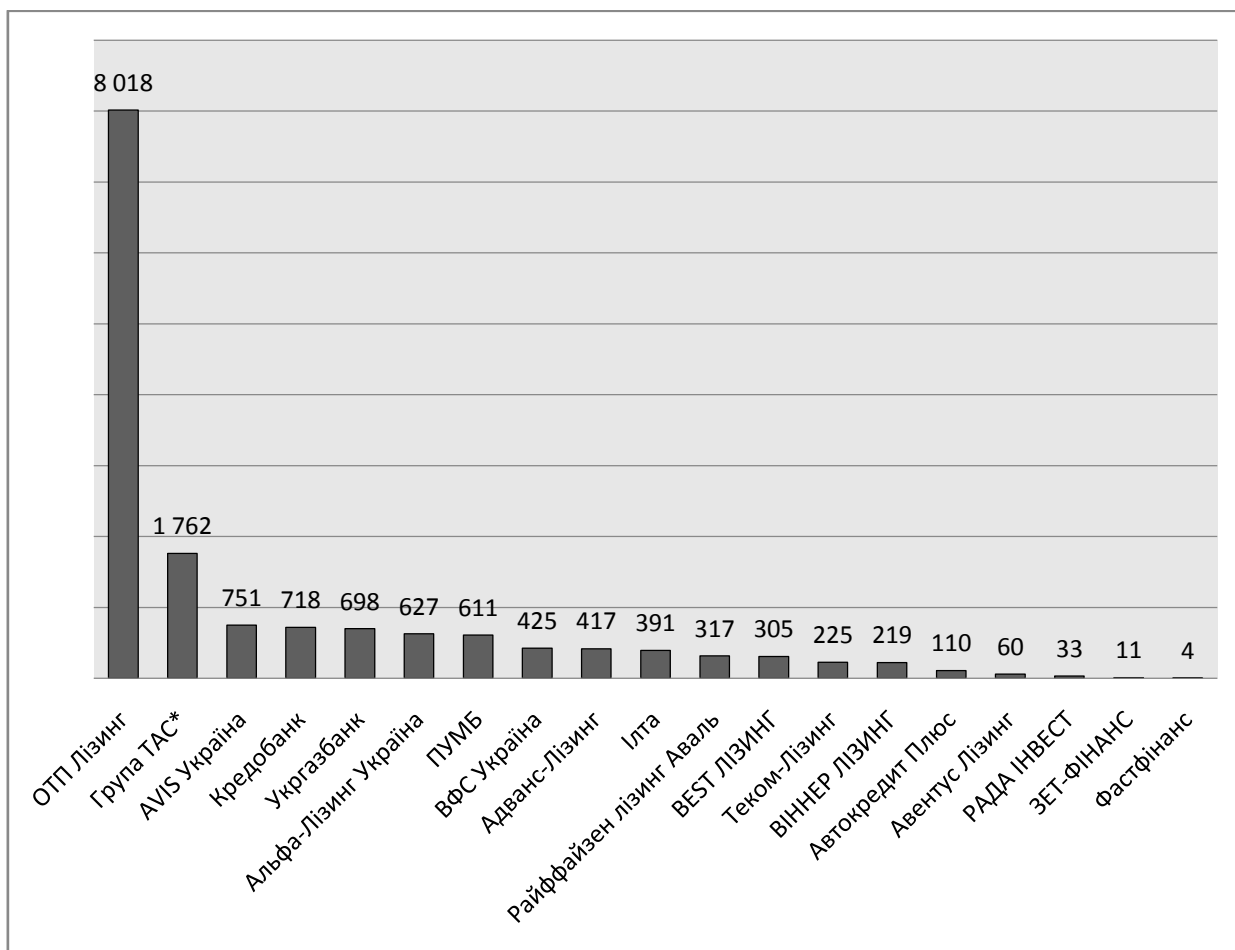

Рис. 2.4. Основні оператори ринку станом на 01.01.2021 р. , млн.грн*.

*Примітка. Складено автором на основі джерел [21].

Лізинговий портфель АТ «КредоБанк» має позитивну динаміку росту, оскільки за період, що аналізується портфель банку зріс на 239 %, найбільше зростання спостерігалось у 2019 р. на 110 %. У 2020 р. відбулося також зростання портфеля на 61 %, що на 49% менше порівняно з попереднім роком (див. Рис.2.5).

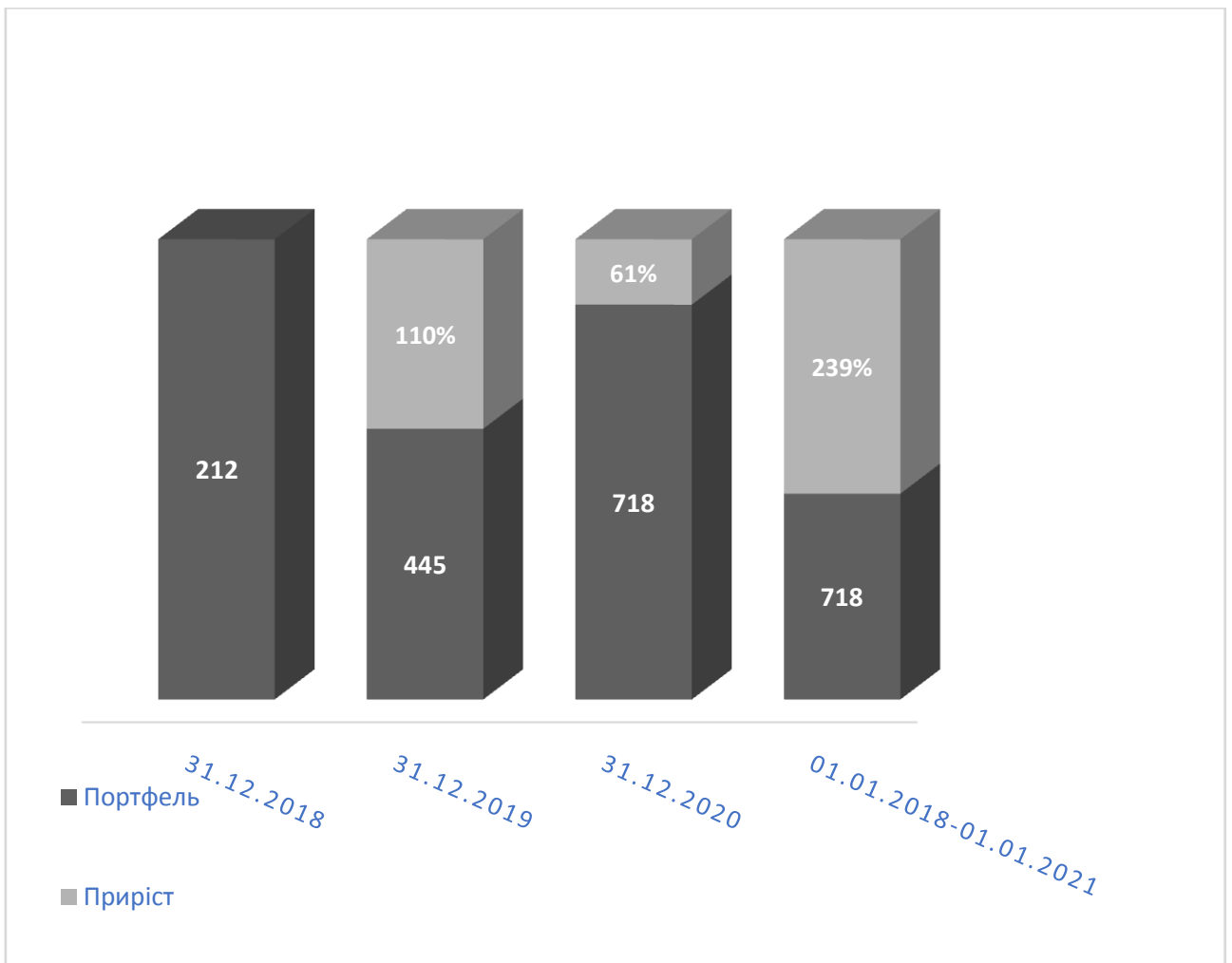

Рис.2.5 – Приріст лізингового портфелю АТ «КредоБанк» за 2019-2020 рр., млн.грн*.

*Примітка. Складено автором на основі джерел [19].

Проаналізуємо динаміку змін лізингового портфелю з 2019 по 01.01.2021 р. Станом на 01.01.2021 року розмір лізингового портфелю АТ «КредоБанк» становить 717,5 млн. грн., тоді як 01.01.2020 року його розмір становив 211,7 млн.грн.

Бачимо значні темпи зростання лізингового портфелю АТ «КредоБанк» за 2019-2020 рр. на 505,8 млн. грн., що дуже позитивно впливає на діяльність банку та підвищує можливість збільшити кількість потенційних клієнтів та підвищити конкурентоспроможність, серед всіх операторів на ринку лізингових послуг(див.Рис.2.6).

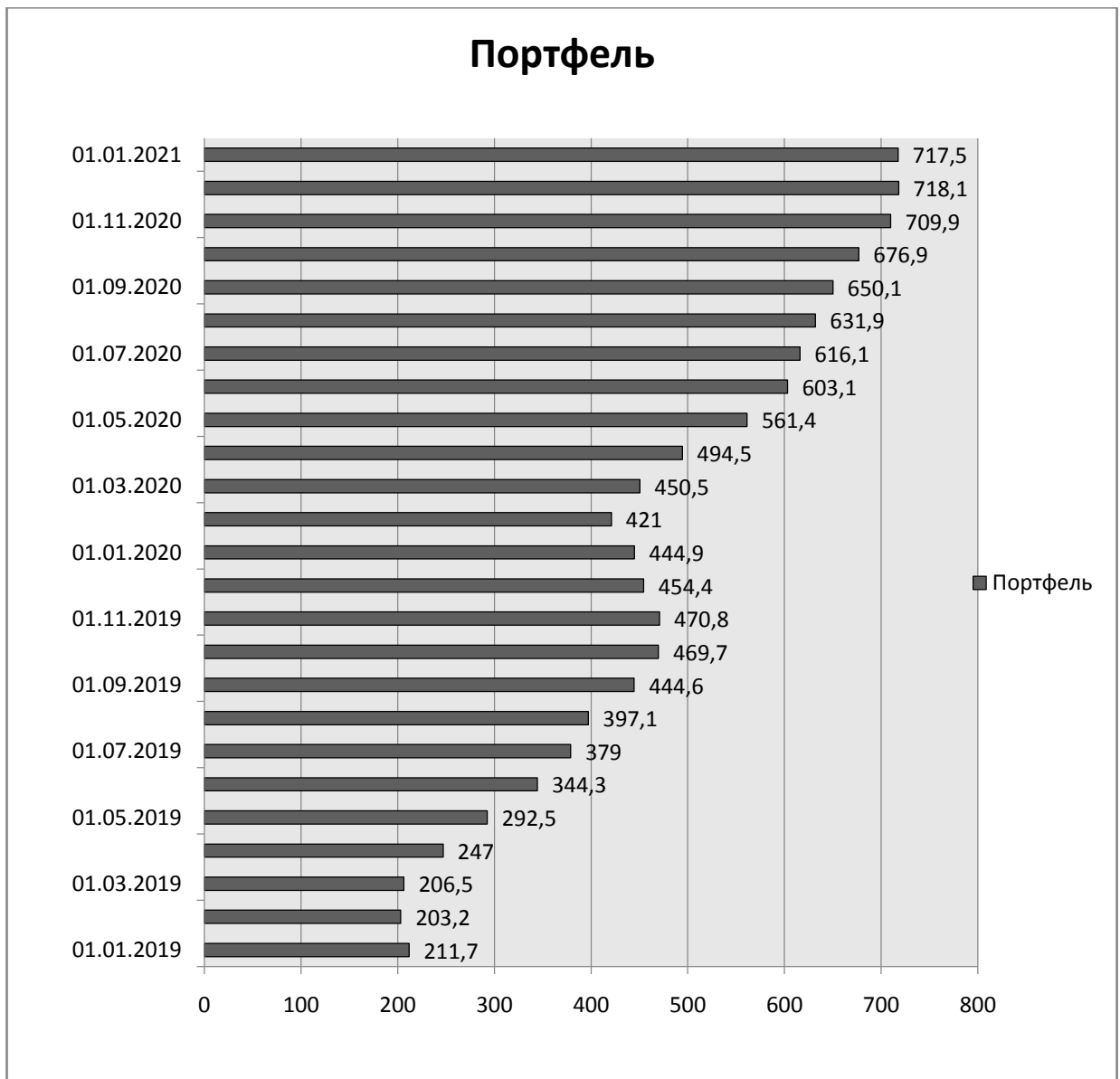

Рис.2.6 – Динаміка лізингового портфелю АТ «КредоБанк» за 2019-2020 рр., млн.грн*.

*Примітка. Складено автором на основі джерел [19].

АТ «КредоБанк» є кредитно-фінансовою установою, що зорієнтована на здійснення грошових розрахунків, акумулювання грошових коштів, цінностей, надання кредитів та нетрадиційних фінансових послуг. Фінансовий лізинг є традиційним інструментом лізингових компаній та продовжує набирати обертів в Україні, як альтернатива банківському кредитуванню. Тому АТ «КредоБанк», як і більшість банків в Україні, не хоче віддавати прибутковий ринок іншим гравцям, запровадивши власні програми фінансового лізингу.

Фінансовий лізинг відноситься до активів банку, які використовуються з метою отримання прибутку від наданих установою послуг та відображається у балансі банку. Проаналізуємо більш детально баланс активів АТ «КредоБанк» та визначимо місце фінансових лізингових операцій в діяльності банку (див. Додатки В та Додаток Г).

Станом на 31.12.2021 р. загальна сума активів банку становить 25 239 179 млн. грн. Більшу частину в активах АТ «КредоБанк» займають кредити та заборгованість клієнтів – 13 292 297 млн.грн., або 52,4 % від загальної кількості активів. Значну питому вагу в активах банку становлять грошові кошти – 4 201 484 млн. грн., або 24,2 % та інвестиційні цінні папери – 6 187 229 млн. грн., що становить 16,7% від загальної суми активів. Станом на 31.12.2021 р. лізинг в активах банку займає майже найменшу частину – 865 млн. грн., що становить лише 3,2% (див.Рис.2.7).

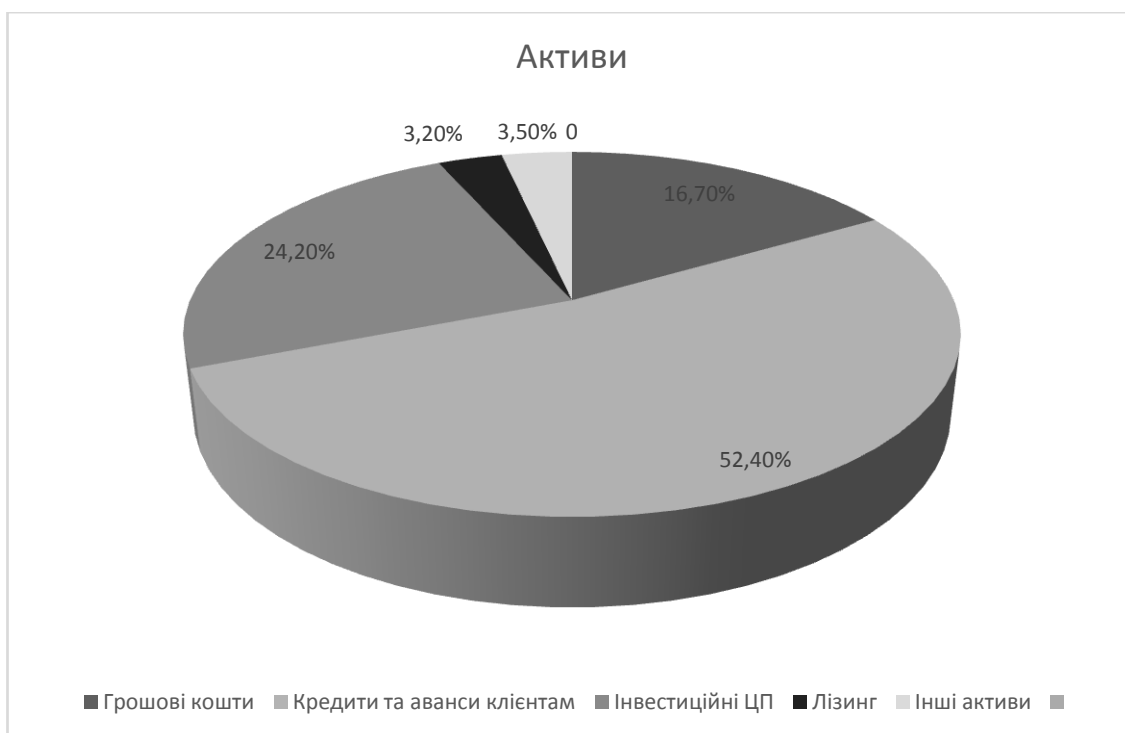

Рис. 2.7 – Структура активів АТ «КредоБанк» у 2020 рр., %.

*Примітка. Складено автором на основі джерел [19].

Частка лізингу в активах АТ «КредоБанк» на даний момент займає найменшу частину, проте за останні 3 роки спостерігається позитивна

динаміка зростання обсягів проданих лізингових активів: у 2021 році на 150,2 млн. грн. у порівнянні з 2020 р. та 427 млн. грн. порівняно з 2019 р. Банк надає послуги фінансового лізингу з власних балансів, тому розвитку банківського лізингу сприяють стабільні темпи класичного кредитування. Можливість надавати послуги фінансового лізингу відіграє значну роль для розвитку діяльності банку, оскільки в порівнянні з кредитами існують досить низькі ризики фінансування клієнтів, тобто предмети лізингу залишаються у власності банку на весь період дії договорів фінансового лізингу, а для корпоративних клієнтів умови купівлі товарів у лізинг, є більш привабливими, ніж кредитні [19].

Лізинг є одним зі способів прискореного оновлення основних засобів. Він дає змогу підприємству одержати у своє розпорядження засоби виробництва, не купуючи їх і не стаючи їхнім власником. Дуже важливим є лізингове фінансування транспорту і обладнання, що здійснюється в рамках сукупного інвестиційного попиту, який, в свою чергу, визначається загальною господарською ситуацією. Для того, щоб точно оцінити ефективність фінансових лізингових операцій АТ «КредоБанк», нам необхідно порахувати їх рентабельність [23].

Рентабельність – це співвідношення прибутку і витрат, виражене у відсотках. Рентабельність є системою показників, що дозволяють визначити ефективність та результативність роботи підприємства та його складових за напрямом формування чистого прибутку та фінансових результатів. Рентабельність активів лізингу можна класифікувати, як відношення суми одержаного чистого прибутку до середньорічної вартості активів з лізингу[24].

Визначимо ефективність лізингових операцій за допомогою здійснення обрахунків показників рентабельності активів, рентабельності витрат, рентабельності продажів, а також періодів окупності операцій фінансового лізингу в АТ «Кредобанк» за наступними формулами:

1) Рентабельність активів:

$$P_{ак} = ЧП / С_{р_{ак}} * 100\%$$

де ЧП – чистий прибуток;

$C_{р_{ак}}$ – середньорічна вартість активів.

2) Рентабельність витрат:

$$P_{в} = ЧП / В * 100\%$$

де ЧП – чистий прибуток;

В – операційні витрати департаменту.

3) Рентабельність продаж:

$$P_{пр} = ЧП / Д * 100\%$$

де ЧП – чистий прибуток;

Д – операційний дохід від реалізації.

Таблиця 2.6. Розрахунок показників ефективності лізингових операційв АТ
«КредоБанк» за 2017-2021 рр.

Показник	Роки				
	2017	2018	2019	2020	2021
Операційний дохід, млн. грн.	11,3	14,1	18,7	30,6	33,2
Операційні витрати, млн. грн.	5,6	6,3	8,6	11	15,1
Чистий прибуток, млн. грн.	5,7	7,8	10,1	19,6	18,1
Амортизація, млн. грн.	0,45	0,51	0,68	0,88	1,21

Середньорічна вартість активів, млн. грн.	374	482	619	886	940
Рентабельність активів, коп.	1,52	1,62	1,63	2,21	1,93
Рентабельність витрат, коп.	1	1,23	1,17	1,78	1,19
Рентабельність продаж, %	50,4 %	55,3 %	54 %	64 %	55%
Період окупності, р.	< 1,5	< 1	< 1	< 1	< 1

*Примітка. Складено автором на основі джерел [19].

За період, що аналізується лізинговий дохід АТ «КредоБанк» збільшився майже у 3 рази, зріз з 11,3 млн. грн. до 33,2 млн. грн. Найбільше зростання лізингових доходів банку спостерігалось у 2021 р. на 3,2 млн. грн., або 10,3% порівняно з 2020 р. Аналогічно з доходами департаменту лізингу, зростають і його витрати. За аналізований період витрати банку збільшились у 2,5 рази, зростання стартувало у 2017 р. з 5,6 млн. грн. до 15,1 млн. грн. Станом на 31.12.2021 р. чистий прибуток від лізингової діяльності становить 18,1 млн. грн., що на 1,5 млн. грн. менше, порівнюючи з 2020 роком, проте в загальному спостерігається позитивна динаміка росту чистого прибутку за весь період лізингової діяльності банків 3,2 рази, з 5,7 млн. грн. до 18,1 млн. грн. Обсяг середньорічної вартості лізингових активів банку станом на 2021 р. склав 640 млн. грн., що на 19,3% більше, ніж минулого року та в 2,5 рази ніж у 2017 р.

Починаючи з 2017 р. рентабельність лізингових активів банку стабільно піднімається вгору, у 2019 році кожна гривня лізингових активів принесла 1,64 копійок чистого прибутку. Зростання рентабельності активів до 2,2 коп. спостерігалось у 2020 р., а незначне зменшення на 2% у 2021 році, з 2,2 коп. до 1,93 коп. З погляду аналізу доходів та витрат, банк професіонально підтримує оптимальну структуру рентабельності активів, ефективно використовує наявні ресурси, оскільки показники рентабельності за весь період не були < 1.

Показник рентабельності витрат фінансового лізингу характеризує достатній рівень віддачі витрат банку та оцінює суму прибутку, яка припадає на одиницю витрат банку. За аналізований період показник жодного разу не був нище одиниці, що свідчить про позитивну динаміку збільшення прибутку департаменту [48].

Найбільш точну ефективність фінансового лізингу в діяльності банку показує, саме, показник рентабельності продажів. Рентабельність продажів послуг фінансового лізингу від самого початку лізингової діяльності банку з 2017 р. не показувала ефективність лізингової діяльності банку <50%.Період окупності за остані 4 роки не перевищував 1 рік, тому дана ситуація є яскравим прикладом, того, що якою б не була відсоткова ставка– банк не досягатиме нульової рентабельності. Навіть, якщо вартість реалізації фінансових послуг буде зниженою на 50% - банк не нестиме збитків [49].

Загалом тенденція розвитку лізингової діяльності АТ «КредоБанк» йде на зростання, про це свідчить прогноз на майбутні періоди, а саме 2022 та 2023 рр. (див. Рис. 2.8).

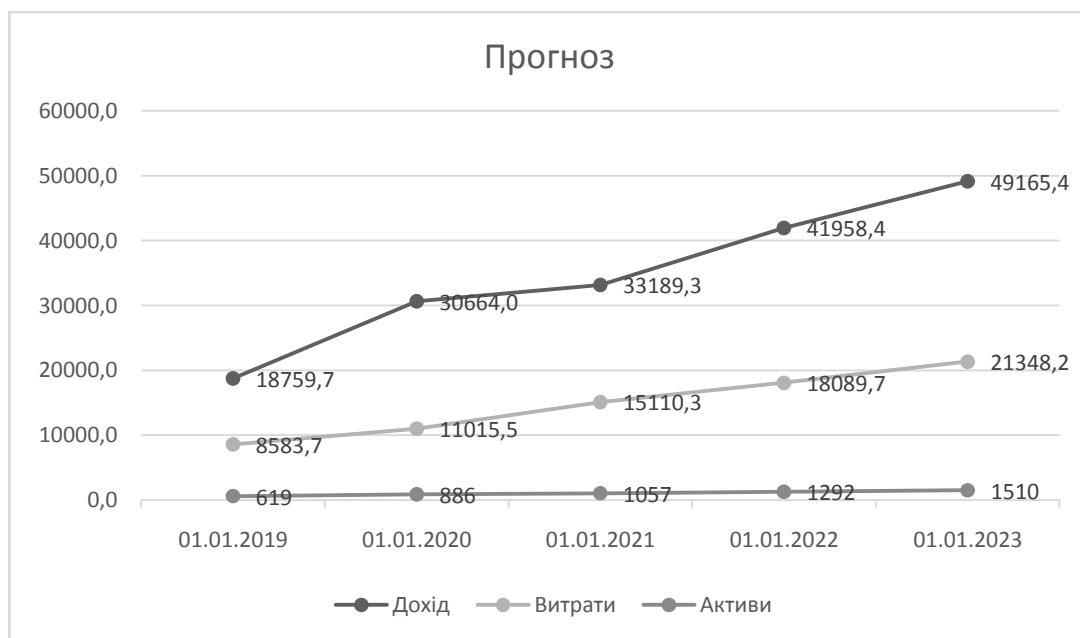

Рис. 2.8 – Структура доходів та витрат департаменту лізингу АТ «КредоБанк» за 2019-2023 рр., млн. грн*.

*Примітка. Складено автором на основі джерел [19].

Досить важливим моментом в діяльності банку є правильна організація роботи всіх департаментів та підрозділів банку. Тому обчислимо коефіцієнт ефективності CIR, який відображає здатність банку керувати своїми доходами та витратами, за формулою:

$$\text{CIR} = \text{Операційні витрати} / \text{Операційний дохід} * 100\%.$$

Рис. 2.7 – Формула розрахунку коефіцієнта ефективності CIR

Джерело: [49].

Розрахунки наведено у табл. 2.7.

Таблиця 2.7. Розрахунок коефіцієнта ефективності лізингової діяльності АТ «КредоБанк» за 2019-2021 рр.

Показник	Період				
	2017	2018	2019	2020	2021
Операційний дохід, млн. грн.	11,3	14,1	18,7	30,6	33,2
Операційні витрати, млн. грн.	5,6	6,3	8,6	11	15,1
CIR, %	48,2%	41,6%	45,8%	36%	45,5%

*Примітка. Складено автором на основі джерел [19].

Співвідношення операційних витрат до операційного доходу, а аналізований період, в середньому становить 42,4%. Даний показник менше 100%, тому це свідчить, про те, що банк веде прибуткову діяльність та ефективно розподіляє коштами. Чим нижче показник, тим менше банк витрачає коштів на адміністративні витрати та заробітню плату працівників. В АТ «КредоБанк» дана тенденція спостерігалася у 2020 р., коефіцієнт ефективності досягнув найнижчого рівня – 36%.

Лізингові операції в даному банку набирають обертів, спостерігається збільшення попиту на даний вид послуг, особливо серед фізичних осіб. АТ «КредоБанк», незважаючи на несприятливий економічний стан країни, створив комфортне середовище для лізингоотримувачів, прорахувавши усі ризики, які можуть виникати зі сторони лізингу, так і зі сторони кредиту. Результатом цього є вигідні програми, як для фізичних, так і юридичних осіб, які користуються попитом.

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1 Основні чинники стримування розвитку фінансового лізингу в діяльності банку

Проблеми лізингової діяльності банку та причини їх виникнення є гострими проблемами всього банківського сектору на ринку лізингових послуг. Згідно діючого законодавства України послуги фінансового лізингу можуть надавати банки, лізингові компанії та інші небанківські установи, внесені до реєстру фінансових установ, який веде Нацкомфінпослуг та Асоціація «Українське об'єднання лізингодавців».

Лізингова діяльність банків здійснюється на підставі ліцензії Національного банку України. До 2017 року не було ліцензійних вимог для небанківських установ, що надають послуги фінансового лізингу в Україні. 6 грудня 2016 року Кабінет Міністрів України затвердив нові ліцензійні вимоги, відповідно до яких лізингодавці зобов'язані отримувати ліцензію на надання послуг з фінансового лізингу. Оперативний лізинг на даний момент не ліцензується [28].

Лізингові відносини в Україні регулюються: Законом України «Про фінансовий лізинг» № 1381-IV від 16.01.2004 року, Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», ЗУ «Про банки та банківську діяльність», договором фінансового лізингу, Цивільним кодексом України (ст.806-809), Господарським кодексом України (ст. 263, 292, 339-351) та Податковим кодексом України (ст. 14, 20, 87, 92, 140).

Законодавча база України до 4 лютого 2021 р. була застарілою, оскільки Закон України «Про фінансовий лізинг» від 2004 року не оновлювався, тому мав багато прогалин, відповідно це призводило до великої кількості судових спорів – лізингодавці не захищені в своїх правах.

До 2021 р. в законодавстві України, що регулює діяльність пов'язану з фінансовим лізингом, не зазначено нічого про:

- штрафи за надання недостовірної інформації для укладання договорів фінансового лізингу;
- порушення правил користування лізинговим майном; незаконне заволодіння майном, у разі неповернення транспортного засобу власнику чи користувачу після припинення договору найму (лізингу) транспортного засобу;
- перехід права власності на предмет договору лізингу; наслідки визнання договору лізингу недійсним; банкрутство лізингоодержувача, тобто те, що у разі банкрутства об'єкти фінансового лізингу не включають до складу ліквідаційної маси;
- проблеми подвійного оподаткування у разі перепродажу вилученого майна.

У разі вилучення майна, клієнт, який не виконав зобов'язання, неповертає отриманий ПДВ кредит та часто відмовляється надавати лізингодавцю податкову накладну. Без цього лізингодавець не може підтвердити податковий кредит на ПДВ, а у випадку перепродажу товару відбудуватиметься повторне оподаткування [30].

Відповідно до прийнятого законопроекту затверджуються зміни до Господарського, Цивільного, Кримінального кодексів України, Закону України «Про дорожній рух», Кодексу України з процедури банкрутства та Декрету Кабінету Міністрів України «Про державне мито», що позитивно вплине на лізингову діяльність банку.

Відповідно до змін у Цивільному кодексі України, вводиться новий підпункт до ст.806, у якому зазначено, що у разі придбання лізингодавцем майна відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій, лізингодавець зобов'язаний письмово повідомити продавця (постачальника) або вказати у договорі купівлі-продажу (поставки) про те, що придбання

такого майна здійснюється лізингодавцем для подальшої передачі в лізинг. За згодою лізингодавця в договорі купівлі-продажу (поставки) на придбання майна відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій можуть міститися умови щодо передачі лізингодавцем лізингоодержувачу права вимоги до продавця (постачальника) щодо передачі об'єкта лізингу, якості, комплектації та гарантійного обслуговування об'єкта лізингу [6].

Визначимо чинники, що стримують розвиток фінансового лізингу в досліджуваному банку (див. Табл. 3.1).

Таблиця 3.1. – Основні чинники впливу на розвиток фінансового лізингу в банківській діяльності АТ «Кредобанк»

№	Чинник	Зміст проблеми
1	Відтермінування від дилера.	В даній ситуації банк виступає посередником на момент підписання договору фін.лізингу. Існує ризик того, що позичальник на пряму візьме відтермінування у продавця та не буде використовувати послуги банку.
2.	Бюрократичні підходи оцінки лізингових клієнтів.	На базі банку лізинг повинен пройти всі ті ж самі рівні та жорсткі перевірки, що й кредит. Досить часто департамент ризиків дає відмову у наданні послуг фінансового лізингу вигідним клієнтам.
3.	«Подвійне оподаткування»	Повторне оподаткування у разі перепродажу обладнання, яке було вилучене.
4.	Невелика кількість різновидів лізингових операцій	Банк спеціалізується переважно лише на колісному транспорті та

		спецтехніці.
5.	Відсутність пропозицій по інвестиційним проектам	Відсутність цікавих пропозицій, щодо залучення вільних грошових коштів майбутніх клієнтів, що не надає великої кількості переваг над конкурентами.

*Примітка. Складено автором на основі джерел [29].

Особливою причиною малого розвитку лізингу в банківській діяльності є наявність низького рівня фінансової грамотності серед клієнтів, необізнаність самого поняття, перспектив та переваг лізингу. В країні існує велика необхідність популяризації лізингових операцій на державному рівні, тому що мало людей розуміють і знають що таке лізинг. Про це свідчить частотність пошуку лізингу в Google (див.рис.3.1) [31].

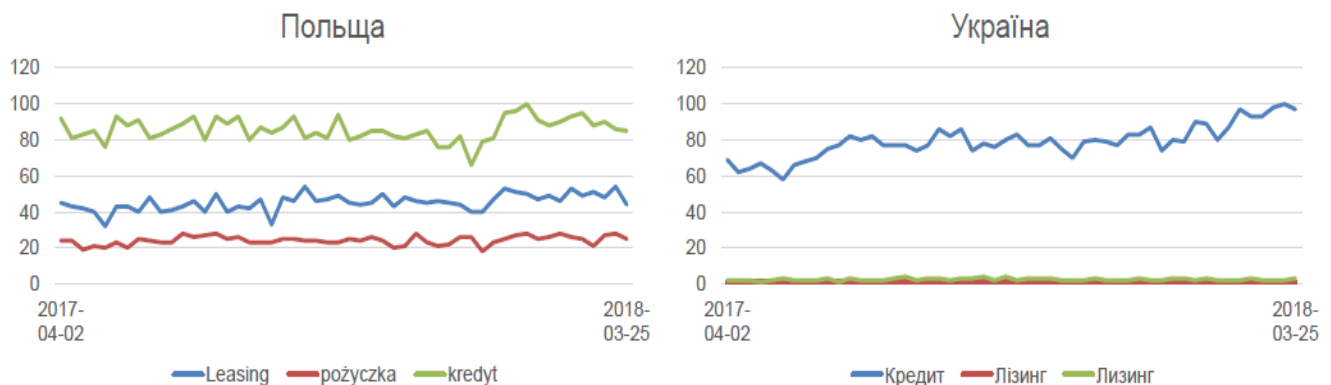

Рис.3.1. Частотність пошуку лізингу в Google

*Примітка. Складено автором на основі джерел [51].

Також недоліком є незначна робота банків на лізинговому ринку, оскільки більшу частину ринку займають лізингові компанії, а банки посідають друге місце у лізинговому бізнесі. Хоч і на практиці спостерігається така картина, але з точки зору науковців – майже всі лізингові компанії фінансують банки. Для банків лізингові операції більш вигідні і привабливі, оскільки дають додаткову гарантію повернення кредитних коштів, тому більшість банків створюють власні лізингові

компанії. При надані лізингових операцій банки не тільки отримують ліквідне заставне майно, а і є власником предмету договору на весь період лізингу[42].

Існує великий ризик того, що клієнт може знайти більш оптимальний, швидший та вигідніший варіант купівлі необхідного майна та звернеться напряду до дилера. Тобто оформить відтермінування від продавця, оскільки деякі потужні компанії, з великим оборотом коштів можуть собі дозволити надавати предмети лізингу в розстрочку, без допомоги банків та лізингових компаній [44]. Таке відтермінування частіше всього надається під вищий %, ніж в лізингових компаніях та банках, проте набагато швидше та без: бюрократичних підходів оцінки лізингових клієнтів; вимог від банків та лізингових компаній до клієнтів – зібрати великий пакет документів для прийняття рішення; розгляду кредитної історії, доходів, фінансових звітів клієнта, оскільки в нашій країні відсутнє єдине достовірне джерело інформації стосовно позичальників; довготривалого аналізу проектів, який тягне за собою відмову клієнтів оформлювати лізинг [45].

Головною проблемою банків та лізингових компаній, про яку говорять на всіх зустрічах є проблема фінансування у гривнях. Причиною є дефіцит фінансування в національній валюті лізинговими компаніями, які є основними учасниками лізингового лізингу, але не залучають депозити від фізичних осіб. Тому вихід з проблеми полягає у залученні міжнародних організацій ,ЄБРР та численних міжнародних проектів, які мають на меті стимулювати розвиток економіки та соціальні реформи [46].

В Україні найчастіше предметом лізингу виступають: транспорт, сільськогосподарська техніка, залізничні вагони, медичне обладнання, проекти альтернативної енергетики. Проте мало розвинутий лізинг спеціалізованого обладнання наприклад такого як: бурякозбиральних та картоплезбиральних комбайнів, також обладнання для виробництва кукурудзи та сої, обладнання для зрошування, годування тварин, елеваторів,

доїльне обладнання та холодильні камери для молочних ферм, це пов'язано з оцінкою даного обладнання як низько ліквідного [47].

У свою чергу, розвитку лізингу чекають і інші сектори бізнесу, в яких існує величезний дефіцит доступу до фінансування: IT; медичне обладнання та програмне забезпечення; дорожнє будівництво; міський транспорт; спеціалізоване обладнання (для окремих зернових культур); логістика та інфраструктура; комерційна нерухомість та обладнання для утилізації відходів.

Банки та лізингові компанії фокусуються на фінансуванні в основному самохідних транспортних засобів, які у випадку дострокового розірвання договорів фінансового лізингу у разі порушення позичальниками платіжної дисципліни можуть бути швидше реалізовані і в таких випадках лізингодавці покривають збитки від подібних операцій. Лізинг обладнання закордоном є більш розвинутішим, ніж в Україні, оскільки в Європейських країнах рівень розвитку економіки є значно вищим, що дозволяє лізингодавцям сміливо передавати у лізинг медичне, IT та офісне обладнання, а лізингоодержувачам вчасно сплачувати лізингові платежі [48].

Одним із найбільш затребуваних видів об'єктів на ринку нерухомості є квартири. Найпоширенішим видом купівлі квадратних метрів ще недавно було іпотечне кредитування. Однак сьогодні з'явився його альтернативний варіант – придбання квартири у лізинг. На відміну від іпотеки, угода здійснюється не між позичальником та банком, а між лізингодавцем та лізингоодержувачем. І хоча деякі потенційні клієнти лізингових компаній вважають недоліком той факт, що у випадку з іпотекою покупець отримує права власності на квартиру одразу після підписання кредитної угоди, а при лізингу вона залишається в оренді до повного погашення заборгованості за житлову площу, другий варіант для багатьох все одно є привабливішим. Пояснюється це простотою процедури оформлення, нижчим початковим внеском та процентною ставкою та іншими перевагами.

До факторів, що стримують розвиток фінансового лізингу у банківському секторі, також можна віднести відсутність державних програм з підтримки МСБ клієнтів в рамках купівлі основних засобів в лізинг. На даний момент усі передбачені законодавством програми по відшкодуванню державою частково відсотків не включають договори фінансового лізингу, тоді як в Європі та США – ситуація протилежна [50].

Лізинг виступає особливим видом інвестиційної діяльності, спрямованої на інвестування власних чи залучених фінансових коштів. Згідно з цим, лізингодавець надає лізингоодержувачу засоби на певний термін користування на платній основі, при цьому право власності залишається у лізингодавця на весь термін дії договору. В такому випадку інвестиційна функція лізингу полягає у отриманні доходу, сформованого від експлуатації основних засобів лізингоодержувачем, що надає можливість вчасно сплачувати лізингові платежі. Банку необхідно розробити декілька бізнес проектів та пропонувати своїм майбутнім клієнтам для ефективного інвестування вільних коштів у прибутковий вид бізнесу. Такий підхід дозволить банку стати більш конкурентоздатним на ринку фінансових послуг та привабливим для залучення нових партнерів[49].

Нестабільна економічна та політична ситуація в Україні, яка прямо негативно впливає на прийняття рішення позичальників збільшувати розміри інвестицій та купувати активи в тому числі в лізинг. Відсутність підтримки та фінансування з боку держави певних сфер діяльності, що не дозволяє їм розвиватися, в свою чергу позичальники відмовляються від оновлення ОЗ. А також пандемія COVID-19 та загострена військова ситуація в країні спричиняють виникнення поточної кризи та не дозволяють очікувати зростання ринку в поточному році [50].

Ринок фінансового лізингу зростає вже декілька років поспіль, серед причин, що стоять за сталим зростанням ринку можна віднести: стале зростання ВВП України, що дозволяє відновити попит на лізингові

послуги; стабілізація економічного зростання в країні; розвиток пропозиції стимулювало збільшення фінансування лізингових послуг за рахунок банківського кредиту; фінансування лізингових операцій шляхом випуску цінних паперів та ін.

Фінансовий лізинг в банківській діяльності має високий потенціал у сфері фінансування корпоративних клієнтів, фізичних осіб-підприємців, малого та середнього бізнесу. Однак, банк використовує його не в повній мірі. Для досягнення значного зростання лізингової галузі в банківській діяльності АТ «КредоБанк» варто спрямувати свої зусилля на вирішення проблем пов'язаних хоча б з основними чинниками впливу на розвиток лізингової діяльності (див. Табл. 3.1).

3.2 Розробка і обґрунтування заходів із удосконалення фінансових лізингових операцій в банківській діяльності

Лізинг в банківській діяльності не повністю використовує свої можливості, щодо підтримки малого та середнього бізнесу, а також економічного зростання. Фінансовий лізинг може надати підприємствам доступ до виробничих фондів. Для забезпечення сталого зростання фінансового лізингу в банківській діяльності, варто забезпечити доступ до фінансування в національній валюті для того, щоб сприяти розвитку фінансового лізингу, що в свою чергу, покращить доступ до фінансування для МСБ. Нажаль, майже немає внутрішніх ринків капіталу, тому лізингові компанії обмежуються одержанням коштів у гривнях через банківські кредитні лінії, які є короткотерміновими та не дешевими. Галузь має шукати нові джерела фінансування на внутрішніх ринках капіталу та від міжнародних фінансових установ. Проте для самих банків та їх дочірніх лізингових компаній, дана проблема є в певній мірі перевагою на ринку конкуренції [52].

На розвиток банківських лізингових операцій в АТ «Кредобанк» стримує велика кількість факторів впливу, тому розглянемо більш детально шляхи вирішення декількох з них (див. Табл. 3.2).

Таблиця 3.2. Розроблені та запропоновані заходи з вдосконалення банківських лізингових операцій

№	Проблема	Заходи	Очікуваний результат
1	Бюрократичні підходи оцінки лізингових клієнтів.	Створення власної дочірньої лізингової компанії.	Збільшення швидкості надання послуг фінансового лізингу в 2 рази.
2	«Подвійне оподаткування».	Затвердження законопроекту № 1111, щодо змін в ЗУ «Про фінансовий лізинг».	Банк не втрачає 20% від повторного оподаткування обладнання, а ще раз додатково отримує від його передачі у лізинг – дохід.
3	Невелика кількість різновидів лізингових операцій.	Залучення до переліку лізингових операцій – лізинг медичного обладнання.	Збільшення ефективності діяльності банківських лізингових операцій на 20%.

*Примітка. Складено автором на основі джерел [52].

АТ «КредоБанк» зосереджує свою лізингову діяльність переважно на транспортному та сільськогосподарському обладнанні, це пов'язано з причинами ліквідності та ризику. Проте, завдяки ринковому попиту, банку слід розвиватися і в нових напрямках лізингових сегментів, таких як: ІТ, програмне забезпечення, медичне обладнання, дорожнє будівництво, спеціалізоване с/г обладнання для окремих зернових культур, міський транспорт, логістика та інфраструктура, обладнання для утилізації відходів та нерухомість [21].

Порахуємо ефективність надання послуг фінансового лізингу з продажу медичного обладнання та підготуємо комерційну пропозицію (див.Табл. 3.3).

Таблиця 3.3. - Комерційна пропозиція щодо фінансового лізингу медичного обладнання

Вартість предмету лізингу:	Апарат штучної вентиляції легень	2 000 000₴
Авансовий платіж:	50,00%	1 000 000₴
Сума фінансування:		1 000 000₴
Ставка фінансування у % від суми фінансування:		15,00%
Одноразова комісія:		20 000₴
Термін договору:		5 р.

*Примітка. Складено автором на основі джерел [19].

Більш детально з розрахунками лізингових платежів можна ознайомитись у Таблиці Е.1(див. Додатку Д).

Таблиця 3.4. – Розрахунок показників ефективності медичного лізингу на прикладі апарату ШВЛ

Показник	Розрахунки
Операційний дохід, тис. грн.	2 501 249 грн.
Операційні витрати, тис. грн.	2 000 000 грн.
Чистий прибуток, тис. грн.	501 249 грн.
Рентабельність обладнання, %	25,1%
Рентабельність продаж, %	20%
Період окупності, р.	4 роки

*Примітка. Складено автором на основі джерел [19].

Рентабельність продажу медичного обладнання шляхом лізингу на прикладі апарату ШВЛ становить 20% та приносить прибуток банку у розмірі 20 коп. на кожен одиницю. Дане обладнання є високорентабельним об'єктом лізингової діяльності, оскільки ефективність продажу даного товару становить 25% від його вартості.

Лізинг в діяльності банку все ще перебуває на стадії формування через

низький рівень обізнаності та розуміння з боку споживачів та бізнесу. Велика кількість потенційних клієнтів часто надають свою перевагу кредитам, оскільки не зовсім розуміються на лізингових послугах та їх перевагах над кредитами, найчастіше така ситуація відбувається з кредитами на автівки. Підвищення обізнаності споживачів та МСБ щодо лізингу як інструмента для доступу до фінансування має стати пріоритетом лізингової галузі, її асоціації та уряду. Зокрема є потреба в навчальних програмах та інформаційно-освітніх заходах для МСБ та представників регіональних органів влади [53].

На сьогоднішній день дуже великої популярності набуло інвестування вільних грошових коштів, для подальшого отримання прибутку. В банківській діяльності таким методом інвестування може виступати фінансовий лізинг. Клієнти АТ «КредоБанк» практикують дану практику на прикладі лізингування високо затребуваного екскаватор-навантажувач JCB моделі 3 CX, купують його у лізинг та одразу здають в оренду. Дане обладнання є універсальною технікою, здатною працювати цілий рік, оскільки використовується в різних сферах: будівельній, сільськогосподарській та навіть для прибирання снігу.

Вартість JCB 3CX становить 56 000 фунтів стерлінгів, за курсом національного банку України це приблизно 2 мільйона гривень. Авансовий платіж становить – 1 000 000 грн., сума фінансування – 1 000 000 грн., ставка фінансування у % від суми фінансування – 15 % та одноразова комісія – 20 000 грн. Середній лізинговий платіж становить – 25 020,83 грн. (див.Додаток Д).

Витрати по договору оренди становлять: 5% з суборенди та єдиний соціальний внесок – 1430 грн. щомісячно. Вартість оренди становить – 3000 грн / за зміну (зміна 8 робочих годин), в такому випадку екскаватор буде в місяць (20 робочих днів) заробляти 60 000 грн., причому середньомісячний платіж по лізингу – 25 000 грн. Звичайно, він може і не працювати постійно – цілими днями, плюс треба відняти оплату податків, ЄВС, ТО і можливі

ремонти, але оскільки техніка нова, то ремонти будуть необхідні не відразу, а десь на 4-5 рік експлуатації (див.Додаток Д).

Екскаватор відразу себе окупає і заробляє на лізингові платежі банку, плюс в результаті по закінченню терміну дії договору лізингу:

1) лізингоодержувач повністю сплачує лізинг (витрат на лізингові платежі повністю покриває суборенда);

2) як повний власник екскаватора, лізингоодержувач може на ньому далі заробляти кошти, здаючи в суборенду, або після викупу в банку продати його;

3) отриманий чистий прибуток від оренди обладнання, відрахувавши лізинговий платіж та інші витрати – можна теж покласти на депозит, наприклад раз на рік.

Чистий прибуток за 5 років становить – 1 672 950 грн. (при незмінній ціні оренди 3 000 грн./за зміну), проте у зв'язку з інфляцією цін, кожного року ціна за оренду може підвищуватись, тоді чистий прибуток за 5 років буде набагато більшим (див.Додаток Д). Тому за 5 років лізингу можна виплатити перший екскаватор і з чистого прибутку купити ще один, а також не менш важливим є те, що лізинг виплачується в гривнях, тому зміна курсу валюти не впливатиме на лізинговий платіж. Запропонований метод інвестування вільних коштів можна вважати ефективним та прибутковим, а також виділити наступні переваги (див.Табл. 3.5).

Таблиця 3.5. Основні переваги методу інвестування в лізинг

№ з. п.	Лізингового фінансування	Опдаткування та бухгалтерського обліку
1.	Клієнт спочатку сплачує лише перший внесок та комісію за видачу лізингу.	Бухгалтерський облік, амортизація предмету лізингу здійснюється на балансі підприємства.
	Додаткова застава не	Підприємство отримує податковий

2.	вимагається та відсутні додаткові платежі.	кредит на загальну суму предмета лізингу в момент його прийняття від лізингодавця
3.	Платежі за реєстрацію та страхування техніки включені в винагороду Банку і сплачуються рівними частинами протягом всього періоду лізингу.	Відсотки і комісія у складі лізингового платежу не є об'єктом оподаткування;
4.	Об'єкт, переданий в лізинг не підлягає відчуженню податковими органами;	Відсотки та комісії по лізингу відносяться до валових витрат, зменшуючи базу оподаткування.
5.	Можливість через лізинг реалізувати інвестиційний проект в разі нестачі власних коштів та спрямувати вільні ресурси на інші цілі.	

*Примітка. Складено автором на основі джерел [29].

На офіційному сайті АТ «Кредобанк» розміщено онлайн-калькулятори для підрахунку лізингових та кредитних платежів, що є досить зручним методом вибору потрібного виду позички. Порівняємо умови надання автокредитування та автолізингу для потенційних позичальників акціонерного товариства «КредоБанк» (див. Додаток Е).

Таблиця 3.6. Порівняльна характеристика умов фінансового лізингу та кредиту на вживанні авто фізичним особам в АТ «КредоБанк»

Умови	Лізинг	Кредит
Вартість автомобіля	400 тис.	400 тис.
Аванс	20%	20%
Термін	48 м.	48 м.
Відсоткова ставка	19,99%	15%

Загальна вартість кредиту	559,6 тис.	536,2 тис.
---------------------------	------------	------------

*Примітка. Складено автором на основі джерел [19].

За 4 роки вартість зведених до теперішнього часу лізингових платежів, включно із сумою викупу об'єкта лізингу, становить 536 228 грн., а величина теперішньої вартості кредитних платежів за такий самий період сягає 559 669 грн. Можна зробити висновок, що лізинг є більш вигіднішою формою залучення у користування відповідного майна, оскільки різниця між кредитом та лізингом становить 23 441 грн.

При покупці автомобіля, чи іншого предмету лізингу, в кредит машина відразу стає власністю покупця. Разом з правом власності на нового власника лягають всі обов'язки з утримання та обслуговування авто. При лізингу всі клопоти і додаткові витрати (страховка, податки, техобслуговування та інше) бере на себе лізингодавець. Лізингоодержувач платить лише за те, що використовує майно у власних потребах. По закінченню терміну договору автомобіль можна викупити за залишковою вартістю, а можна повернути.

Банку необхідно попрацювати над прискоренням амортизації для активу, який вже передано у лізинг. Прискорення амортизації активів у рамках лізингу зробить його більш привабливим бізнесом. Як зазначає Асоціація «Українське об'єднання лізингодавців», це було виконано в інших країнах світу для стимулювання лізингової галузі [44].

Також банку, необхідно звернути увагу на: здешевлення ставок на ринку, як інструмент збільшення попиту на послуги лізингу в Україні шляхом державних субсидованих програм (прикладом є ринок Білорусії, де держава компенсує 8% від ставки для своїх клієнтів); популяризації лізингових послуг в Україні (оскільки про кредити знають всі, а про лізинг – тільки ті клієнти, що спробували або чули від знайомих) та імплементація курсів фінансової грамотності для клієнтів (зокрема с/г, оскільки дуже часто селяни остерігаються банків та лізингу); дотримання правил прописаних в

законодавстві; розвиток нових напрямків фінансування [37].

Банку слід звернути увагу на програму інституційного розвитку Асоціації «Українське об'єднання лізингодавців», котра має реалізовуватися навколо основних заходів з підтримки лізингу: відстоювання позицій галузі; збір даних та аналіз статистичної інформації; аналіз ринку; навчання для фахівців галузі; підвищення обізнаності МСБ та представників регіональних органів влади про лізинг; обмін досвідом і проведення конференцій [42].

Для реалізації цієї програми керівництву банку слід працювати над чіткою стратегією та довгостроковим планом забезпечення сталого розвитку установи, а також твердо розуміти взаємну зацікавленість всіх учасників лізингового ринку в розбудові міцного об'єднання [49].

У деяких компаній можна купити майно в лізинг навіть за допомогою мобільного додатку, буквально в кілька кліків, тобто там є єдина база, яка відображає всю інформацію про клієнта, кредитну історію, платоспроможність та інше. Звичайно, це не зрівняно з процедурою збору документів і схвалення кредиту в банках, тим більше, що після кризи 2008 року вони стали дуже вибагливими при відборі позичальників [45].

Для покращення роботи лізингового департаменту, АТ «КредоБанк» необхідно створювати власну дочірню лізингову компанію, так як це зробили: «ОТП банк», «Райффайзен Банк Аваль», «Альфа-банк» та інші. Створення лізингової компанії допоможе департаменту стати незалежним від довгого прийняття управлінських рішень банком, який має ряд бюрократичних погоджень. В компанії набагато швидше буде відбуватися обробка лізингових анкет, перевірка позичальників на платоспроможність, перевірка кредитної історії та інформації про позичальника. Лізингові компанії мають спрощену систему ухвалення рішень по лізингу, на відміну від банків, в яких бувають випадки, що через мінімальні ризики позичальнику можуть відмовити у наданні послуг [48].

Також, участь банку у створенні лізингової компанії матиме ряд переваг, а саме: можливість кредитування за рахунок залучених коштів, зменшення ризиків банку, що пов'язані із проведенням лізингових операцій. У свою чергу у банківської лізингової компанії з'явиться можливість отримання пільгових кредитів від своїх засновників, гарантій від банку, можливість отримання матеріально-технічної бази банку. При цьому скорочуються витрати на функціонування офісу компанії, коли його розміщено на території банку. Задовольняючи значні кредитні потреби лізингової компанії, банк тим самим отримає можливість впливати на масштаби, напрями та обсяги лізингових операцій, а отже на розвиток конкретних видів лізингу та лізингового бізнесу в цілому [51].

У 2022 р. АТ «КредоБанк» активно планує зайнятися створенням власної лізингової компанії, її подальшим фінансуванням та підтримкою. Тому дуже сподіваємось на покращення ситуації в країні та в економіці, оскільки прогнози, щодо подальшого розвитку лізингу в АТ «Кредобанк» є досить позитивними та перспективними.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання даної роботи на основі літературних джерел та практичних аспектів діяльності банку було виконано всі поставлені завдання та досягнута головна мета. Тому за результатами проведеного дослідження фінансового лізингу банківської діяльності, можна зробити наступні висновки:

1. У роботі досліджено сутність фінансового лізингу та його місце в банківській діяльності. Визначено предмет лізингу та всі об'єкти лізингу, які можуть передаватись у лізинг, згідно з договором фінансового лізингу. Визначено спільні риси між фінансовим та оперативним лізингом. Зазначено, що особливої актуальності лізинг набуває в умовах економічного спаду та кризи, коли існують проблеми з фінансування підприємств.

2. Розглянуто організаційно-правове забезпечення фінансового лізингу в банківській діяльності, сформовано основну схему законодавчого та нормативно-правового забезпечення фінансового лізингу в банківській діяльності. Фінансовий лізинг в банківській діяльності регулюється Національним банком України, згідно договору лізингу, згідно з Господарським кодексом України, Цивільним кодексом України, Податковим кодексом України, ЗУ «Про фінансовий лізинг», ЗУ «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та Закон України «Про банки і банківську діяльність». Також було розглянуто новий Законопроект № 1111 та охарактеризовано важливі зміни, які було внесено до оновленого ЗУ «Про фінансовий лізинг».

3. Проведено аналіз фінансових лізингових операцій в досліджуваному банку, охарактеризовано основні об'єкти лізингу, які найбільше користуються попитом в даному банку. Проаналізовано структура продажу лізингу за сегментом клієнта, умови надання фінансового лізингу для клієнтів. Визначено структуру продажу лізингових активів АТ

«КредоБанк» за об'єктами та динаміку змін у структурі фінансових лізингових операцій АТ «КредоБанк» за останні 3 роки.

4. Проведено оцінку ефективності діяльності фінансового лізингу в банківській діяльності, обраховано основні показники рентабельності лізингових активів, витрат та продажів, а також визначено період окупності лізингових послуг наданих банком. У структурі загальних активів визначено місце лізингу та частку, яку послуги займають в загальній кількості активів. Надано інформацію та характеристику, щодо кількості підписаних нових договорів та визначено приріст лізингового портфелю за 2019-2020 рр.

В активах банку частка лізингу на даний момент займає найменшу частину, проте за останні 3 роки спостерігається позитивна динаміка зростання обсягів проданих лізингових активів, а також рентабельності самого банку. Банк веде прибуткову діяльність та ефективно розподіляє коштами. Можливість надавати послуги фінансового лізингу відіграє значну роль для розвитку діяльності банку, оскільки в порівнянні з кредитами існують досить низькі ризики фінансування клієнтів, тобто предмети лізингу залишаються у власності банку на весь період дії договорів фінансового лізингу, а для корпоративних клієнтів умови купівлі товарів у лізинг, є більш привабливими, ніж кредитні.

5. Визначено основні чинники стримування розвитку фінансового лізингу в діяльності банку, надано коротку характеристику кожному з них. До основних чинників, що стримують розвиток фінансового лізингу в діяльності банку можна віднести: підходи щодо фінансування, подвійне оподаткування, відтермінування від дилера, застаріла законодавча база, економічна ситуація в країні та проблема зі сторони держави, бюрократичні підходи оцінки лізингових клієнтів, невеликий перелік лізингових послуг, які банк пропонує на лізинговому ринку та інші.

6. Запропоновано розробку і обґрунтування заходів із удосконалення фінансових лізингових операцій в банківській діяльності,

надано рекомендації, щодо підвищення доходів банку, шляхом збільшення лізингових продуктів. Запропоновано та охарактеризовано метод інвестування вільних коштів у лізинговий проект. Банк не повністю використовує свій потенціал зосереджуючи свою лізингову діяльність переважно на транспортному та сільськогосподарському обладнанні. Департаменту необхідно розвиватися та розширювати свій спектр лізингових послуг в нових напрямках лізингових сегментів, таких як: ІТ, програмне забезпечення, медичне обладнання, нерухомість, дорожнє будівництво та ін.

АТ «КредоБанк» розпочало активну лізингову діяльність з 2017 року та пропонує послуги фінансового лізингу для різних категорій клієнтів: фізичним особам, фізичним особам-підприємцям, корпоративним клієнтам та МСБ. Банк активно співпрацює з агроклієнтами, а саме передає у фінансовий лізинг найбільше самохідної с/г техніки (тракторів, комбайнів, обприскувачів) та навісного с/г обладнання (сівалки, дискові борони та інше ґрунтообробне обладнання), менше легкового транспорту. Для своїх клієнтів банк використовує метод «факт/360» для розрахунку відсоткової ставки фінансового лізингу та 2 схеми погашення лізингових платежів: класичну та ануїтет.

Не дивлячись на всі труднощі і складності, АТ «КредоБанк» у 2022 році активно планує зайнятися створенням власної лізингової компанії, яка збільшить масштаби та активи департаменту. У свій час дозволить, як дрібним, так і великим підприємствам корпоративного бізнесу розвиватися і збільшувати обороти своїх компаній, набуваючи в лізинг основні засоби, необхідні для поточної, або нової діяльності підприємств, а також в особистих цілях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Морозова А.М., Савлук М.І. Операції банків та небанківських кредитних установ. Навч. підручник. КНЕУ. 2013. 229-238 с.
2. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 04.02.2021 № 1201-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>.
3. Поліщук А.І., Фінансовий лізинг в Україні: переваги та недоліки. 2020. 77-79 с. URL: http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8175/1/zt-mnb-2020_23.pdf.
4. Грідіна Г. Фінансовий лізинг: проблеми та перспективи розвитку в Україні. Сектор «Економіки». Вісник. Траєкторія науки. 2017. № 9. 3019- 3025 с.
5. Туцька Т.І., Юркевич О.М. Розвиток фінансового лізингу в Україні. ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана». 2021. № 15. 87-99 с.
6. Борисюк І.О., Цибульська А.С. Аналіз сучасного стану ринку лізингових послуг в Україні. Інфраструктура ринку: Електронний науково-практичний журнал. 2018. №15. 153-160 с. – URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2018/15_2018_ukr/26.pdf.
7. Рощина Н. В., Борданова Л. С., Хома Л. В. Проблеми розвитку ринку лізингу в Україні. Ефективна економіка. 2020. № 11. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8323>.
8. Макалюк І. В. Скорик А. Ю. Аналіз тенденцій ринку фінансового лізингу в Україні. Науково-технічний розвиток: економіка, технології, управління: матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 8-9 квітня 2021 року. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. С. 50-51. – URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/43395/1/Makaliuk_Skoryk_2021_ConfNTR-ETU-XX.pdf.

9. Цивільний кодекс України за станом на 16.01.2003 р. Верховна Рада України. Офіц. вид. Офіційний вісник України. 2003. ст.806-809.
10. Господарський кодекс України: за станом на 16.01.2003 р. Верховна Рада України. Офіц. вид. Офіційний вісник України. 2003. ст. 263, 292, 339-351.
11. Податковий кодекс України за станом на 02.12.2010 р. Верховна Рада України. Офіц. вид. Офіційний вісник України. 2010. ст. 14, 20, 87, 92, 140.
12. Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» станом на 12.07.2001 р. Верховна Рада України. Офіц. вид. Офіційний вісник України. 2001. 4 с.
13. Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав та інтересів клієнтів фінансових установ» станом на 29.08.2019 р. Верховна Рада України. Офіц. вид. Офіційний вісник України. 2019.
14. Офіційний сайт LIGA 360 [Електронний ресурс]. URL: biz.ligazakon.net/ua/news/192845_zakon-pro-fnansoviy-lizing-povnstyu-perepishut).
15. Офіційний сайт Financialclub. Чому банки почали пропонувати клієнтам фінансовий лізинг.[Електронний ресурс]. URL : <https://finclub.net/ua/priama-mova/chomu-banku-pochaly-proponuvaty-kliientam-finansoviy-lizynh.html>.
16. Дученко М.М., Павленко Т.В. Стан та перспективи розвитку лізингової галузі в Україні. Ефективна економіка. 2019. № 1. 3-7 с.
17. офіційний сайт Financialclub. Фінансовий лізинг в Україні (стенограма). [Електронний ресурс]. URL : <https://finclub.net/video-foto/kruglij-stil-finansovij-lizing-v-ukrajini-onlajn-translyatsiya.html>.

18. Бодрецький М.В. Змістова характеристика та особливості діяльності банківських установ України як суб'єктів господарювання. Економіка та держава. 2019. № 9. 69-72 с.
19. Офіційний сайт АТ «Кредобанк» [Електронний ресурс]. URL: <https://kredobank.com.ua/> .
20. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. URL: <https://bank.gov.ua/supervision/split>.
21. Офіційний сайт Асоціації «Українське об'єднання лізингодавців». [Електронний ресурс] .URL: <https://uul.com.ua/>.
22. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. [Електронний ресурс].URL: <https://www.nfp.gov.ua>.
23. Вініченко І.І. Інвестиційна діяльність аграрних підприємств: монографія / І.І. Вініченко. – Донецьк: Юго-Восток, 2010. – 444 с.
24. Краковська А. Перспективи лізингу в Україні. Проект USAID «Трансформація фінансового сектору». 2018. 9 с., 14 с., 19 с., 21-23 с.
25. Офіційний сайт ПАТ «Всеукраїнський акціонерний банк» [Електронний ресурс] . URL: http://www.vab.ua/ukr/press_centre/comments/pro-perevagi-poslugi-l-zingu/.
26. Використання лізингу підприємствами в Україні. Проект USAID «Трансформація фінансового сектору». 2018. 4-10 с.
27. Барташук К. А. Фінансовий лізинг як джерело фінансування розвитку підприємств України . Економіка та держава. 2015. Вип. 3. С. 142-147.
28. Борисюк І.О. Аналіз сучасного стану лізингових послуг в Україні. Гроші. Фінанси та кредит. 2018. [Електронний ресурс]. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/35503/1/%D0%90%D0%BD%D0%>

B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%20%D1%81%D1%83%D1%87%D0
%B0%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%81%
D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%83%20%D1%80%D0%B8%D0%BD
%D0%BA%D1%83%20%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%B8%D0%
BD%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%20%D0%BF%D
0%BE%D1%81%D0%BB%D1%83%D0%B3%20%D0%B2%20%D0%
A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96.pdf.

29. Зайцев В.О., Галахова О.В., Пращенко Х.Ю. Проблеми розвитку ринку лізингу в Україні та його поточний стан. [Електронний ресурс]. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/29750>.
30. Кузнєцова А.Я. Розвиток методичних підходів щодо формування комплексної системи управління ризиками лізингових операцій в Україні. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2017. Випуск 3 (85). 49-63 с.
31. Лук'янова О. М. Методика оцінки економічної ефективності лізингу рухомого складу залізничного транспорту / О. М. Лук'янова // Вісник економіки транспорту і промисловості. Харків: Українська державна академія залізничного транспорту. 2010. № 30. 45-50 с.
32. Ковальчук К. Ф. Методологія вибору ефективного виду лізингової угоди основними учасниками: [монографія] / К. Ф. Ковальчук, К. М. Савчук, Т. В. Вишнякова. – Дніпропетровськ: ІМА-прес. 2007. 117 с.
33. Холодний Г. О. Лізинг в інвестиційному механізмі інноваційного розвитку підприємств: [підручник] / Г. О. Холодний. – Харків: Видавництво ХНЕУ, 2007. – 196 с.
34. Біла І. В. Оцінка ефективності використання фінансового лізингу в сучасних умовах на Україні. Донецьк. 2007. – № 4. – С. 1480-1484.
35. Палієнко І.В. Кочетков В.М. Аналіз сучасних методик оцінки ефективності лізингових операцій. Національний технічний університет України «КПІ». 2012.

36. Бутар, Г. М. Розвиток ринку фінансового лізингу в Україні / Г. М. Бутар // Наукові праці МАУП. 2013. № 1(36). 207–210 с.
37. Ратошнюк І.В. Особливості розвитку та сучасний стан фінансового лізингу в Україні. Ефективна економіка. 2017. № 1.
38. Кулуняк І., Джурах Ю. Тенденції та перспективи розвитку фінансового лізингу в Україні. Вісник соціально-економічних досліджень. 2019. № 1. 69 с.
39. Оцінка ефективності лізингу як форми фінансування діяльності підприємства. Finalearn Фінансова аналітика: веб-сайт URL: <http://www.finalearn.com/lifer-206.html>.
40. Залетов О. Фінансовий лізинг в Україні. Інтерфакс-Україна. 2020. [Електронний ресурс]. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/650207.html>.
41. Смородинський В. С. Нескінченна реформа: чинники провалів судових перетворень в Україні. Міжнародна науково-практична конференція. 2020. 87-89.
42. Черненко Н. О., Ковальчук Н. В. Аналіз стану сучасного ринку міжнародного лізингу в Україні. Електронний журнал «Ефективна економіка». 2017. Вип. 6.: URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5636>.
43. Золковер А. О., Беялов Т. Е. Сучасний стан розвитку лізингу в Україні. Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Сер. Економічні науки. 2017. № 2 (109). 56-61 с.
44. Запорожець С. В. Формування лізингових відносин на ринку нерухомого майна і Україні. Фінансовий простір. 2018. № 2 (30). 47-52 с. URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/index.php/fp/article/view/585/583>.
45. Павленко В.С., Вініченко І.І. Розвиток лізингових відносно аграрних підприємств. Ефективна економіка № 8. 2017.

46. Березовська О.Р. Переваги лізингу у технічному забезпеченні сільського господарства / О.Р. Березовська // Економіка АПК. – 2010. - №2(18). 156-161 с.
47. Гончаренко О. В. Інституціональне регулювання розвитку інновацій в агропромисловому виробництві: теорія, методологія, практика : [монографія] / О. В. Гончаренко. Київ : ТОВ «ДКС Центр», 2014. 440 с.
48. Гаєвська Н.М. Оцінка економічної ефективності лізингових операцій на підприємствах дорожнього господарства України / УДК 338.012:625.7.08.
49. Краковська Анна, Іван Вишневецький, Наталія Педос / Лізингова галузь в Україні: тенденції та рекомендації для зростання / Київ, Червень 2018.
50. Кулиняк І.Я., Дзюрах Ю.М. Тенденції та перспективи розвитку ринку фінансового лізингу в Україні / Вісник соціально-економічних досліджень, №1 (69), 2019.
51. Краковська А. Лізингова галузь в Україні: тенденції та рекомендації для зростання. Проект USAID «Трансформація фінансового сектору». 2018. 9-10 с., 30-32 с.
52. Рощина Н. В., Борданова Л. С., Хома Л. В. Проблеми розвитку ринку лізингу в Україні. Ефективна економіка. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8323> .
53. Павлова А.М. Детінізація фінансового лізингу як напрям забезпечення економічної безпеки України: Дис. на здобуття наук. ступеня канд.. ек. наук. НІСД. 2019. 42-55 с.

Виконала студентка магістратури
спеціальності 072 Фінанси,
банківська справа та страхування
денної форми навчання
«07» лютого 2022 р.

Підпис

Катерина ЛЕМЕШОВА

Ім'я, прізвище

Науковий керівник
д.е.н., професор
«07» лютого 2022 р.

Підпис

Віктор СИНЧАК

Ім'я, прізвище

Робота допущена до захисту:
завідувачка кафедри
к.е.н., доцентка
«07» лютого 2022 р.

Підпис

Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

Ім'я, прізвище

ДОДАТКИ
ДОДАТОК А

Таблиця А.1 – Порівняльна характеристика лізингового та кредитного механізмів

Лізинг	Кредит
1. Фінансові кошти направляються на активізацію виробничої діяльності, перш за все на його розвиток і модернізацію.	1. Фінансові кошти направляються на будь-яку підприємницьку діяльність.
2. Право користування майном відділяється від права володіння ним. Лізингодавець зберігає право володіння наоб'єкт оренди, тоді як право користування переходить до лізингоотримувача.	2. Право користування, так як і право володіння одночасно передаються на товар, але враховуючи те, що проплата даного товару відстрочена.
3. Лізинг – в основному довгостроковий і середньостроковий контракти	3. Комерційний кредит – це частіше короткостроковий контракт
4. Лізинг не завжди розпочинається з купівлі майна, оскільки лізингова компанія на момент укладення угоди може мати в наявності необхідне майно, і не завжди завершується продажем майна користувачеві, якщо лізингова.	4. Кредитна угода обумовлена актом купівлі- продажу і існує тільки тому, що відбулась торгова угода.
5. Кредит, який надається в товарній формі, може погашатись як у попередній матеріально-речовій формі, так і компенсуватись зустрічними послугами, а також продукцією, що виготовляється на даному обладнанні.	5. Надається в товарній, а погашається в грошовій формі.
6. Розмір гарантії знижується на вартість обладнання, що надається в лізинг, яке саме є гарантом лізингової угоди.	6. Вимагається стовідсоткова гарантія повернення кредиту і виплати відсотків за користування ним.

Джерело: [1].

ДОДАТОК Б

Таблиця Б.1 – Умови КредоТракЛізингу для фізичних осіб-підприємців

Термін фінансування	до 72 місяців
Відсоткова ставка	25,5% річних (фіксована на весь термін)
Валюта	UAH
Комісія за видачу	від 2,5% до 14,5% (включає компенсацію витрат Банку на реєстрацію транспортного засобу та комісію)
Погашення лізингу	щомісячно згідно з встановленим графіком (класичним чи ануїтетним)
Мінімальний авансовий платіж	від 20%
Щомісячна комісія	0,35%(компенсація оплачених Банком витрат на страхування)

Джерело: [19].

ДОДАТОК В

Таблиця В.1 – Баланс АТ «КредоБанк» за 2016-2020 рр., млрд.грн.

Стаття	2016	2017	2018	2019	2020
Грошові кошти	1,4	2,3	2,2	2,9	4,2
Кредити та аванси клієнтам	5,6	7,9	9,6	11,7	13,2
Інвестиційні ЦП	3,1	3,1	3,8	3,1	6,1
Інші активи	0,9	1	1,2	1,4	1,7
Всього активів	11	14,3	16,8	19,1	25,2
Кошти клієнтів У тому числі:	8,1	10,9	12	13,9	18,3
Кошти фіз.ос.	3,9	5	5,8	6,5	8,6
Кошти юр.ос.	4,2	5,9	6,2	7,4	9,7
Заборгованість перед іншими банками	1,1	1,6	2	1,6	2,8
Інші зобов'язання	0,7	0,3	0,7	1	1,2
Всього зобов'язань	9,9	12,8	14,7	16,5	22,3
Всього капіталу	1,1	1,5	2	2,6	2,9
Всього пасивів	11	14,3	16,8	19,1	25,2

*Примітка. Складено автором на основі джерел [19].

ДОДАТОК Г

Таблиця Г.1 – Структура продажів лізингових активів АТ «КредоБанк»
у 2019-2020 рр.

Показник	2019	2020	III кв.2021
Вартість активів, млн. грн	589,0	865,8	1016
В тому числі купівля портфелю	-	-	-
Колісний автотранспорт:	92,7	113,7	124,6
а) легкові авто, мото, вантажні авто до 3,5т. (кат.А,В)	49,1	32,8	33,2
б) вантажні більше3,5т, тягачі, причепа, напівпричепа, автобуси (всі інші категорії - С, D, E і т.д.)	43,6	81,0	91,4
Спецтехніка (дорожньо-будівельна, не на базі колісних транспортних засобів)	55,9	338,8	470,1
Техніка для сільського господарства:	440,4	413,3	421,3
а) самохідна (трактор (всі, незалежно від цільового призначення), комбайн, обприскувач)	321,1	273,6	279,5
б) навісна, причепна	119,3	139,7	141,8
Залізнична техніка:	-	-	-
а) вагони, напіввагони, цистерни	-	-	-
б) локомотиви	-	-	-
Нерухомість:	-	-	-
а) житлова	-	-	-
б) нежитлова	-	-	-
Обладнання (все, що не ввійшло в попередні пункти)	-	-	-

Джерело: [19].

ДОДАТОК Д

Таблиця Д.1. Розрахунок лізингових платежів терміном за 5 р.

№	Дата платежу	Відшкодування суми фінансування, УАН, з ПДВ	Винагорода, УАН, без ПДВ	Лізинговий платіж, УАН
1	дек.18	16 666,67	14 500,00	31 166,67
2	янів.19	16 666,67	14 291,67	30 958,34
3	февр.19	16 666,67	14 083,33	30 750,00
4	март.19	16 666,67	13 875,00	30 541,67
5	апр.19	16 666,67	13 666,67	30 333,34
6	май.19	16 666,67	13 458,33	30 125,00
7	июнь.19	16 666,67	13 250,00	29 916,67
8	июль.19	16 666,67	13 041,67	29 708,34
9	авг.19	16 666,67	12 833,33	29 500,00
10	сент.19	16 666,67	12 625,00	29 291,67
11	окт.19	16 666,67	12 416,67	29 083,34
12	нояб.19	16 666,67	12 208,33	28 875,00
13	дек.19	16 666,67	12 000,00	28 666,67
14	янів.20	16 666,67	11 791,67	28 458,34
15	февр.20	16 666,67	11 583,33	28 250,00
16	март.20	16 666,67	11 375,00	28 041,67
17	апр.20	16 666,67	11 166,67	27 833,34
18	май.20	16 666,67	10 958,33	27 625,00
19	июнь.20	16 666,67	10 750,00	27 416,67
20	июль.20	16 666,67	10 541,67	27 208,34
21	авг.20	16 666,67	10 333,33	27 000,00
22	сент.20	16 666,67	10 125,00	26 791,67
23	окт.20	16 666,67	9 916,67	26 583,34
24	нояб.20	16 666,67	9 708,33	26 375,00
25	дек.20	16 666,67	9 500,00	26 166,67
26	янів.21	16 666,67	9 291,67	25 958,34
27	февр.21	16 666,67	9 083,33	25 750,00
28	март.21	16 666,67	8 875,00	25 541,67
29	апр.21	16 666,67	8 666,67	25 333,34
30	май.21	16 666,67	8 458,33	25 125,00
31	июнь.21	16 666,67	8 250,00	24 916,67
32	июль.21	16 666,67	8 041,67	24 708,34
33	авг.21	16 666,67	7 833,33	24 500,00
34	сент.21	16 666,67	7 625,00	24 291,67
35	окт.21	16 666,67	7 416,67	24 083,34

36	нояб.21	16 666,67	7 208,33	23 875,00
37	дек.21	16 666,67	7 000,00	23 666,67
38	янів.22	16 666,67	6 791,67	23 458,34
39	февр.22	16 666,67	6 583,33	23 250,00
40	март.22	16 666,67	6 375,00	23 041,67
41	апр.22	16 666,67	6 166,66	22 833,33
42	май.22	16 666,67	5 958,33	22 625,00
43	июнь.22	16 666,67	5 750,00	22 416,67
44	июль.22	16 666,67	5 541,66	22 208,33
45	авг.22	16 666,67	5 333,33	22 000,00
46	сент.22	16 666,67	5 125,00	21 791,67
47	окт.22	16 666,67	4 916,66	21 583,33
48	нояб.22	16 666,67	4 708,33	21 375,00
49	дек.22	16 666,67	4 500,00	21 166,67
50	янів.23	16 666,67	4 291,66	20 958,33
51	февр.23	16 666,67	4 083,33	20 750,00
52	март.23	16 666,67	3 875,00	20 541,67
53	апр.23	16 666,67	3 666,66	20 333,33
54	май.23	16 666,67	3 458,33	20 125,00
55	июнь.23	16 666,67	3 250,00	19 916,67
56	июль.23	16 666,67	3 041,66	19 708,33
57	авг.23	16 666,67	2 833,33	19 500,00
58	сент.23	16 666,67	2 625,00	19 291,67
59	окт.23	16 666,67	2 416,66	19 083,33
60	нояб.23	16 666,47	2 208,33	18 874,80
ВСЬОГО:	х	1 000 000,00	501 249,93	1 501 249,93

*Примітка. Складено автором на основі джерел [19].

Таблиця Д.2. Розрахунок інвестиційного проекту терміном за 5 р.

Лізинговий платіж, УАН	Дохід від суборенди	Податки (ЄВС+5% від доходу)	Витрати на ремонт, ТО	Чистий прибуток
31 166,67	60 000,00	4 430,00	1 666,67	22 736,66
30 958,34	60 000,00	4 430,00	1 666,67	22 944,99
30 750,00	60 000,00	4 430,00	1 666,67	23 153,33
30 541,67	60 000,00	4 430,00	1 666,67	23 361,66
30 333,34	60 000,00	4 430,00	1 666,67	23 569,99
30 125,00	60 000,00	4 430,00	1 666,67	23 778,33
29 916,67	60 000,00	4 430,00	1 666,67	23 986,66
29 708,34	60 000,00	4 430,00	1 666,67	24 194,99
29 500,00	60 000,00	4 430,00	1 666,67	24 403,33
29 291,67	60 000,00	4 430,00	1 666,67	24 611,66

29 083,34	60 000,00	4 430,00	1 666,67	24 819,99
28 875,00	60 000,00	4 430,00	1 666,67	25 028,33
28 666,67	60 000,00	4 430,00	2 500,00	24 403,33
28 458,34	60 000,00	4 430,00	2 500,00	24 611,66
28 250,00	60 000,00	4 430,00	2 500,00	24 820,00
28 041,67	60 000,00	4 430,00	2 500,00	25 028,33
27 833,34	60 000,00	4 430,00	2 500,00	25 236,66
27 625,00	60 000,00	4 430,00	2 500,00	25 445,00
27 416,67	60 000,00	4 430,00	2 500,00	25 653,33
27 208,34	60 000,00	4 430,00	2 500,00	25 861,66
27 000,00	60 000,00	4 430,00	2 500,00	26 070,00
26 791,67	60 000,00	4 430,00	2 500,00	26 278,33
26 583,34	60 000,00	4 430,00	2 500,00	26 486,66
26 375,00	60 000,00	4 430,00	2 500,00	26 695,00
26 166,67	60 000,00	4 430,00	3 333,33	26 070,00
25 958,34	60 000,00	4 430,00	3 333,33	26 278,33
25 750,00	60 000,00	4 430,00	3 333,33	26 486,67
25 541,67	60 000,00	4 430,00	3 333,33	26 695,00
25 333,34	60 000,00	4 430,00	3 333,33	26 903,33
25 125,00	60 000,00	4 430,00	3 333,33	27 111,67
24 916,67	60 000,00	4 430,00	3 333,33	27 320,00
24 708,34	60 000,00	4 430,00	3 333,33	27 528,33
24 500,00	60 000,00	4 430,00	3 333,33	27 736,67
24 291,67	60 000,00	4 430,00	3 333,33	27 945,00
24 083,34	60 000,00	4 430,00	3 333,33	28 153,33
23 875,00	60 000,00	4 430,00	3 333,33	28 361,67
23 666,67	60 000,00	4 430,00	4 166,67	27 736,66
23 458,34	60 000,00	4 430,00	4 166,67	27 944,99
23 250,00	60 000,00	4 430,00	4 166,67	28 153,33
23 041,67	60 000,00	4 430,00	4 166,67	28 361,66
22 833,33	60 000,00	4 430,00	4 166,67	28 570,00
22 625,00	60 000,00	4 430,00	4 166,67	28 778,33
22 416,67	60 000,00	4 430,00	4 166,67	28 986,66
22 208,33	60 000,00	4 430,00	4 166,67	29 195,00
22 000,00	60 000,00	4 430,00	4 166,67	29 403,33
21 791,67	60 000,00	4 430,00	4 166,67	29 611,66
21 583,33	60 000,00	4 430,00	4 166,67	29 820,00
21 375,00	60 000,00	4 430,00	4 166,67	30 028,33
21 166,67	60 000,00	4 430,00	1 666,67	32 736,66
20 958,33	60 000,00	4 430,00	1 666,67	32 945,00
20 750,00	60 000,00	4 430,00	1 666,67	33 153,33
20 541,67	60 000,00	4 430,00	1 666,67	33 361,66
20 333,33	60 000,00	4 430,00	1 666,67	33 570,00

20 125,00	60 000,00	4 430,00	1 666,67	33 778,33
19 916,67	60 000,00	4 430,00	1 666,67	33 986,66
19 708,33	60 000,00	4 430,00	1 666,67	34 195,00
19 500,00	60 000,00	4 430,00	1 666,67	34 403,33
19 291,67	60 000,00	4 430,00	1 666,67	34 611,66
19 083,33	60 000,00	4 430,00	1 666,67	34 820,00
18 874,80	60 000,00	4 430,00	1 666,67	35 028,53
1 501 249,93	3 600 000,00	181 430,00	141 666,67	1 672 950,07

ДОДАТОК Е

Кредитний калькулятор Вживані авто		KredoBank PKO Bank Polska	
Продукт	Оптимальний	Сума кредиту	320 000,00 грн.
Вартість автомобіля	400 000 грн.	Відображення авансу	20,00%
Аванс	Готівка	Комісія за видачу кредиту (грн)	6 368,00 грн.
	Або	Страховання КАСКО, щорічно (грн)	28 480,00 грн.
	Відсоток	Страховання НВ, щорічно (грн)	0,00 грн.
Термін кредитування (міс)	48	Нотаріальні послуги (одноразово)	3 085,00 грн.
Відсоткова ставка річна (%)	19,99	Витрати оцінювача (одноразово)	750,00 грн.
Суму платежу за розрахунковий період (місяць) (грн)	9 736,01 грн.	Сума процентів за користування кредитом	147 328,53 грн.
Реальна річна процентна ставка, відсотків річних	39,96%	Загальна вартість кредиту для клієнта (грн)	559 669,53 грн.
		Загальні витрати за кредитом (грн)	239 669,53 грн.

Рис. Е.1. – Розрахунок кредитних платежів, тис. грн.

*Примітка. Складено автором на основі джерел [19].

[Порахувати >](#)

Вартість автомобіля :	400 000.00
Авансовий платіж :	20.00
Сума фінансування :	320 000.00
Строк лізингу :	48.00
Відсоткова ставка :	12.99
Адміністративна комісія :	20 000.00
Загальна вартість лізингу :	536 228.02

Рис. Е.2. – Розрахунок лізингових платежів, тис. грн.

*Примітка. Складено автором на основі джерел [19].